საქართველო

საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიული პარტიის მთავარი კომიტეტის ორგანო.

რედაქცია და კონტორა: თბილისი, რუსთაველის პროსპექტი № 11 რედაქცია და კანტორა ღიაა ყოველ დღე დილის 9 ს., ნაშუადღევის 2 და ნახ. საათამდის. ტელეფონი № 15—73. მისამართი დეპეშებისათვის: თბილისი „საქართველო" ფოსტის ყუთი № 76

განცხადებანი: ვანცხადება მიიღება ნაშუადღევის 2 საათამდის. სტრიქონი პეტიტი პირველ გვერდზე 15 მ. მე-4 გვერდზე—12 მ. ხამგლოვიარო განცხადებანი 30 სტრიქონი—400 მ. 2 ნახ. საათის შემდეგ 100 მანეთით მეტი.

ხელის მოწერა: გაზეთი „საქართველო" ქალაქსა და ქალაქს გარეთ ლირს თვეში—375 მან. ცალკე № — 15 მან.

ფასი 15 მან.

წელიწადი მეექვსე. ოთხშაბათი, მიორგოგრსტვის 10, 1920 № 144.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

მოითხოვეთ ყველგან საუკეთესო ხარისხის

კონიაკი

გაწმენდილი ჰურის არაყი და ტკბილი სასმელები დ. ი. კალანდაძისა

ბითუმად და ცალ-ცალკე თვით ქარხანაში სადგურის (ვაგზლის) ქ. № 5.

მწუხარებით გულდამწვარნი: მამა მღ. ნესტორ ბაკურაძე, დები ანნა და ლუბა, სიძეები ნიკოლოზ, რატიშვილი და ალექსანდრე აუწყებენ ნათესავთ, ნაცნობთ და მის ამხანაგთ რომ 5 ოქტომბერს ხანმოკლე ავადმყოფობის შემდეგ უდროოთ გამოესალმა წუთისოფელს პირველი კურსის სტუდენტი ძვირფასი და მარად დაუვიწყარი.

პოლიკარპე ბაკურაძე

რომლის სულის მოსახსენებლათ ორმოცის წირვა გადახდილ იქმნება სოფ. წინანდლის ეკლესიაში 14 ნოემბერს.

1—1 3262

სახელმწ. თეატრი

ოპერა

ნოემბრის 10

რუსალკა

ნოემბრის 11

აბესალომ და ეთერი

ნოემბრის 12

ბალეტის საღამო

მის. მორდკინისა

ოპერის დასაწყისი საღამოს სრულ 8 საათზე

სახელმწიფო დრამის თეატრი.

(ყოფილი არტისტიული—რუსთაველის პრ., № 21, ტელ. 8—07).

სუთშაბათს, ნოემბრის 16-ს

ოტელო შექსპირისა

რეჟისორი აკაკი ფ. ლავ.

ღასაწყისი სადამოს 6 საათზედ

დარჩენილი ბილეთები კასაში.

შაბათს, ნოემბრის 13-ს

მსხვერპლი ი. გედევანიშვილისა

რეჟისორი ალ. წიწუნავა.

ახალი დეკორაციები და კოსტიუმები მხატვრის ალ. ზალცმანისა

ბილეთები კასაში

1920 წ. **ქართული კლუბი** 1920 წ.

ორშაბათობით, ოთხშაბათობით და პარასკეობით

სინემატოგრაფი

კლუბში შესვლა საზოგადო წესით

დასაწყისი 7 საათზე.

1—1 164

სავაჭრო-სამრეწველო ამხანაგობა

„კავსინ"

თბილისი.

თავისუფლების მოედანი. (ერევნის მოედანი.)

კ. ს. თამამეევეგისა

მაღლა სართული. № 22.

მიღებულია ინგლისიდან კოსტიუმები და პალტოები ვაჟებისათვის უმაღლესი ხარისხისა. ვაჭრობა ბითუმათ და ცალობით. ბითუმად მყიდველს ბევრი დაეთმობა.

ბვაქვს აგრეთვე ბითუმად გასასყიდი მანუფაქტურა და საგალანტერეო საქონლები.

დამფუძნებელ კრების მორიგ სესიის გახსნისათვის.

ორი თვის შეწყვეტის შემდეგ გუშინ განახლდა დამფუძნებელი კრების სხდომები. მორიგ სესიას დიდ მნიშვნელობას აძლევენ, რადგანაც სწორედ ახლა დამფუძნებელი კრება უნდა შეუდგეს იმ მუშაობას, რომლისათვისაც ის არჩეულია საქართველოს ხალხის მიერ. მან უნდა დ ფუძნოს ჩვენი ახალგაზრდა სახელმწიფო, მისცეს მას უფლებრივი გამოსახულობა, მკვიდრ საფუძველზე აღაგოს მართვა გამგეობის წესები და შეუქმნას, ასე ვთქვათ, სამარადისო ნორმები ყოფაცხოვრებისა. დამფუძნებელმა კრებამ ძირითადი კანონების სახით დაწერილი კონსტიტუცია უნდა დაუდოს სახელმწიფო აპარატს, მიანიჭოს მას ჩამოყალიბებული, კატეგორიულ ფორმებში ჩამოსხმული იურიდიული ნორმები, როგორც საშინაო, ასევე საგარეო სფეროში.

კონსტიტუციის მიღება მოუგვიანდა დამფუძნებელ კრებას. საცაა ორი წელი შესრულდება მის მოწვევის დღიდან და დამფუძნებელ კრებას კი ჯერაც არ უთქვამს სათქმელი, არ გაუკეთებია ის საქმე, ოაც გადაკეთებულად დავალებული აქვს მას. წელიწად ნახევარი მოანდომა დამფუძნებელ კრების საკონსტიტუციო კომისიამ, რომ ბოლოს გამოექვეყნებინა მშვლ პროექტი კონსტიტუციისა.

ამ პროექტის ზოგიერთი მომენტი განვიხილეთ ჩვენს გაზეთში; სხვა დროსაც შევეხებით მის მთავარ პუნქტებს... საკვირველი კია, რომ ეს უმეტესად კომპილატიური პროექტი ასე დიდხანს იღეჭებოდა ზემოხსენებულ კომისიაში და უფრო ადრე არ გადაეცა კრების პლენუმს, რომ ბოლოს და ბოლოს სულ არარაობას, დაწერილი ნორმები მაინც გვქონოდა საყურადღებოდ და სახელმძღვანელოდ.

კონსტიტუციის დამტკიცება იმიტომაც იყო საჭირო ამ ხნობამდის, რომ დამფუძნებელმა კრებამ მეტის მეტად გაიხანგრძლივა დღენი თავისი არსებობისა. მართალი ვთქვათ, მისი ნამოღვაწარი დღემდის სრულებითაც არ ანაზღაურებს მასზე გაწეულ ხარჯებს. იმ ბევრისაგან ბევრ დეკრეტებს, რომლებსაც აქვეყნებდა დამფუძნებელი კრება, სხვა უფრო იაფ ფასიანი და მცირე დაწესებულებაც აუვიდოდა! გარდა ამისა არსებითათაც შეუწყნარებელია, რომ ორდინარული დაწესებულების შინაარსი მიეცეს იმ ორგანოს, რომელიც საგანგებო მოვალეობისა და ფუნქციების შესასრულებლად იწვევა და არავითარ შემთხვევაში ხანგრძლივ არ უნდა იღვწოდეს...

მართალია, საქართველოში ამ ჟამადაც ბლომად მოიძებნება ისეთი ადამიანები, რომელთა ღრმა რწმენით რევოლუციის პროცესსი ან არ დამთავრებულა ჩვენს ქვეყანაში, ან პირიქით, გარღმავებისა და გაფართოებისაკენ მიექანება. მათი აზრით, ასეთს ვითარებაში საგანგებო აპარატი უნდა მოეწყოს სახელმწიფოში და აკი იმიტომ იყო, რომ დამფუძნებელ კრებასაც ეს ადამიანები ადარებდნენ საფრანგეთის სარევოლიუციო კონვენტს მთელი მისი შინაარსითა და მოქმედებით. საკონვენტო—კი ჩვენს სამშობლოში დიდი ხანია არაფერი არის: ჩვეულებრივი ტიპის დაწესებულებანიც წარმატებით მოუვლიან სახელმწიფოებრივ ფუნქციებს; თუ ხელის შემშლელად მათ არ ექნებათ ის გარდაუვალი დაბრკოლებანი, რომელთაც არავითარი კავშირი არ აქვთ „რევოლუციურ შემოქმედებასთან"!

მიუხედავად იმისა, რომ საქართველო მთელი ამ ხნის მანძილზე საგანგებო ეკსპერიმენტების ობიექტად დასახეს ჩვენმა სოციალისტებმა; მიუხედავად იმისა, რომ ყოველივე საშულებითა და ღონისძიებით სოციალისტები ჰნერგავენ ჩვენს მიწაწყალზე შეუსაბამო მოვლენებს და მთელი ქვეყანა ჩვენი ერთგვარ „საკელ მინდვრად" გადაუქცევიათ,—წესიერებას ვერ ვეღირსეთ, დოვლათი ვერ შევიძინეთ, აღებ-მიცემობა ჩავკალით, მრეწველობა გავანადგეთ, ქართველი ხალხი სისტემატიური უშმელობით ლანდებად ვაქციეთ, სახელმწიფოს მთელი ქონება მოუვლელობითა და უვიცობით მივაობრეთ!..

საქართველოს „კონვენტი" ყველაზე ნაკლებად ცდილობდა საერთო ქაოსის მოსპობისათვის. მისი შეგვნილობის უზარმაზარი უმრავლესობა ისეთი პერსონებით არის წარმოდგენილი, რომ არავის ჰქონდა თავიდანვე იმედი, რომ დამფუძნებელი კრება ნამდვილ, რეალ პატრონად მოევლინებოდა საქართველოს და წინამძღოლობას გაუწევდა მის ხალხს პოლიტიკურ დამოუკიდებლობისა და სახელმწიფოებრივ ღმშენებლობის რთულ საკითხ ბის სათანადო გადაწყვეტაში. თუ გნებავთ, ყველაფერი ეს ხდებოდა დამფუძნებელ კრების დამოუკიდებლივ და მის გარეშე. ეს იყო სასწაული. სამკაული უცხოელთათვის საჩვენებელი... ნომინალურად დამფუძნებელი კრება რესპუბლიკის უმაღლესი ხელმწ ფის ერთადერთი მატარებელი და სულის ჩამდგმელია, ფაქტიურად რომ ლმე მუშათა საბჭო, ან მსგავსი ორგანო ერთდროული, თუ ხანგძლივი მოქმედ ისა უფრო რელიეფურად ასავამს დაღს საქართველოს სახელმწიფოებრივ ცხოვრების ყოველდღიურ გამოსახას... ასეთი უფერული დაწესებულება, ცხადია ხვათა მ ჩანჩალა უფრო იქნებოდა, ვიდრე საკუთარ გეზის მ ჩვენებელი და ცხოვრებაში გამტარებელი...

ქართველ ხალხს არაფერი ექნება საწინააღმდეგო, რომ დაწყებული სესსია დამფუძნებელი კრებისა ეკ ნასკნელი ყოფილიყოს! დღეს სულ სხვა შინაარსია საქართველოს პოლიტიკური მდგომარეობა, რადიკალად შეცვლილია ხალხის ფსიხიკა, სხვა ამ ბეს ელის დემოკრატია, სხვაგან იხრება პოლიტიკის ღერძიც. განელილ დროს ბევრი თვალსაჩინო ცვლილება შეიტ ნა ხ ლხის სულიერ გა წყობილებაში დ ის, რაც წინად მოსაწონი და პატივსაცემი იყო, დღეს გაშიშვლებული და სრულიად გამომეღალენებული თავის კალაპოტში ჩასამწყვდევია. ახალ მოთხოვნილებას ახალი გამოძ ხილი ჰმართებს სოციალ პოლიტიკურ გართულებულ პრობლემათა მიხედვით.

დამფუძნებელმა კრებამ თავისი სიტყვა ბალე უნდა სთქვას და ჩაბარდეს ისტორიას. **დამფუძნებულ სახელმწიფოში** ყველა საგანი ნორმალურ კალაპოტში ჩასაყენებელია.

იმედია, დამფუძნებელ კრების „ქვორუმი" ეხლა მაინც საძ ენელი არ გახდება და საკმაოდ დასვენებული დაუტ ბები მუყ ოთად შეუდგებიან საკ ონმდებლო მუშაობას, რომელიც არსებითად მხ ოლოდ ამ სეს იაში იწყება...

ჩვენი პოლიტიკისთვის საშულიმანოსაქართველოში

5.

მთავრობამ ანგარიში გაუწია პრესასას, საზოგადოებრივ აზრს და უარ ყო ის პოლიტიკა, რ ომელ ც მ ისი სახელით აწარმოებდა აჭარა-ქობულეთში. ბ-ნი ბ. ჩხიკვიშვ ლი, ამ მხარის საგ ანგებო კომისარი სხვანაირად არც შ ეიძლებოდა. მ ეტად ცხადი შ ეიქ ნა ბ-ნ ჩხიკვიშ ვილის პოლიტიკის უარყოფითი შ ედეგ ები, რომ კ ედ ვ შ ესაძ ლებელი ყ ოფ ილ იყ ო ამ პ ოლ ი ტ ი კ ის მ ოთ მ ენ ა. ბ-ნ ი ჩ ხ ი კ ვ ი შ ვ ილ ის დ ა ბ რ უ ნ ებ ა თ ა ვ ის თ ა ნ ა მ დ ე ბ ო ბ ა ზ ე, ეს ე ქ ნ ებ ო დ ა მ თ ელ ი ს ა მ უ ს ლ ი მ ა ნ ო ს ა ქ ა რ თ ვ ე ლ ო ს ი ჯ ი ბ რ ში გ ა მ ო წ ვ ე ვ ა დ ა ც ა ბ ერ ი ლ ი ძ ა ლ ა დ ობ ს ს ო ლ ი ტ ი კ ის გ ა მ ე ფ ე ბ ა ი ქ ა ც, ს ა დ ა ც ის ს რ ულ ი ად ს ა ჭ ი რ ო ა რ ი ყ ო. ს ა ბ ე დ ნ ი ე რ ო თ ,ბ-ნ ი ჩ ხ ი კ ვ ი შ ვ ი ლ ი თ ა ვ ი ს ი თ ა ნ ა მ დ ე ბ ო ბ ი დ ა ნ გ ა მ ო ი რ ვ ე ს. ეს გ ა რ ე მ ო ე ბ ა დ ა ა შ ო შ მ ი ნ ებ ს ს ა მ უ ს ლ ი მ ა ნ ო ს ქ ა რ თ ვ ე ლ ს ს ა ლ ი ერ გ ა ნ წ ყ ო ბ ი ლ ებ ას! ეს მ ხ ა რ ე დ ა ი ნ ა ხ ა ვ ს რ ომ მ ის ი ს ა მ ა რ თ ლ ი ა ნ ი თ ნ ო ვ ნ ა დ ა შ ენ ი შ ვ ნ ებ ი ფ ფ ლ ვ ე ბ ი ლ ი ა რ დ ა რ ჩ ა დ ედ ა-ს ა ქ ა რ თ ვ ე ლ ს ს მ ი ერ. ი გ ი ი ბ ერ ძ ნ ობ ს შ ვ ებ ას დ ა შ ნ ა გ ან კ მ ყ ო ფ ი ლ ებ ას; ამ მ ხ ა რ ეს კ ი დ ე ვ ე რ ი ნ ბ ელ მ ი ე ც ა ს ა ბ უ ი ი, რ ომ ს ა ქ ა რ თ ვ ე ლ ს ს ა ზ ო გ ა დ ო ებ რ ივ ი ა ზ რ ი დ ა მ თ ა ვ რ ობ ა მ ას ა რ ას ა რ ა ს ა ბ ა ლ ტ ო ვ ებ ს, თ უ ი ი მ ის შ უ ა მ დ გ ო მ ლ ობ ას ს რ ა ი მ ე გ ა მ ა რ თ ლ ებ ა ე ქ ნ ებ ა.

ეს კ ი მ ე ტ ად მ ნ ი შ ვ ნ ე ლ ო ვ ა ნ ი ა.

მ ა შ, ე ხ ლ ა ი წ ყ ებ ა წ ა მ ხ დ ა რ ი ს ქ მ ის გ ა მ ო ს წ ო რ ებ ა. რ ო გ ო რ ი დ ა რ ა ბ ი ნ ა ი რ ი უ ნ დ ა ი ქ ნ ეს ჩ ვ ე ნ ი პ ო ლ ი ტ ი კ ა ს ა მ უ ს ლ ი მ ა ნ ო ს ქ ა რ თ ვ ე ლ ო ს შ ი? გ ა ს ა რ ჩ ე ვ ი ა ო რ ი მ ხ ა რ ე: ე რ თ ი ი—წ მ ი დ ა პ რ ო გ რ ა მ ე ულ ი, მ ე ო რ ე—ტ ა ქ ტ ი კ ურ ი. მ ი ზ ნ ი ო რ ი ვ ე ს ი ა რ ის ე რ თ ი დ ა ი გ ი ვ ე—ე ს ა ა ს ა მ უ ს ლ მ ა ნ ი ს ქ ა რ თ ვ ე ლ ს ს მ თ ლ ი ა ნ ი შ ე მ ო კ რ ებ ა.

[illegible] ერ ი კ ის პ ო გ რ ა მ ა ს ა ვ ი ლ ი უ ნ დ ა გ ა ბ ი ბ ი ნ ა რ ი ო ბ დ ე ს ი ს ი ფ ა ქ ტ ს ა ს ი ფ ს ებ ი ბ ი ნ ვ ნ ,რ ომ ს ა მ უ ს ლ ი მ ა ნ ო ს ქ ა რ თ ვ ე ლ ო ბ ა ვ ნ ს ხ ვ ა ვ დ ებ ა ს ა ქ ა რ ი ს ტ ი ა ნ ო ს ქ ა რ თ ვ ე ლ ო ს გ ან ; თ ა ვ ი ს ი ს ა რ წ მ ე ნ ო ბ ი თ კ ულ ტ ურ ი თ დ ა ს ა მ ო ქ ა ლ ა ქ ო ც ხ ო ვ რ ებ ი თ. ე ს გ ა ნ ს ხ ვ ა ვ ებ ა ძ ლ ა თ ა შ ო რ ის ის ტ ო რ ი ის მ ი მ დ ი ნ ა რ ე ო ბ ა მ მ ო ი ტ ა ნ ა დ ა მ თ ელ ი ო თ ხ ი ს ა უ კ უ ნ ის ს ი ძ ლ ი ე რ ე ს ბ ა მ ო ქ ე ნ ა. ე ს თ ა ვ ი ს ებ ბ ა ტ ო რ ობ ა უ ნ დ ა ც ა ლ ე ულ ი ი ქ ნ ეს ,დ ა მ ი ე ც ე ს ბ უ ნ ებ რ ივ ი გ ა ნ ვ ი თ ა რ ებ ა ს ,რ ა ი ც შ ე ს ძ ლ ებ ლ ი ა ს ბ ო ლ ო დ ა ვ ტ ო ნ ო მ ი ურ ს ნ ი ა დ ა გ ზ ე. ა მ მ ი ზ ნ ი თ ა ს ა მ უ ს ლ ი მ ა ნ ო ს ქ ა რ თ ვ ე ლ ო ს ჰ ყ ავ ს თ ა ვ ი ს ი ი მ ე ჯ ლ ი ს ი, რ ომ ლ ი ც მ ი უ ძ ღ ვ ი ვ ი ბ ა ს ა რ წ მ უ ნ ო ებ ის ,ს კ ო ლ ი ს დ ა ს ა მ ო ქ ა ლ ა ქ ო ურ თ ი ერ თ ობ ის მ ო გ ვ ა რ ებ ას ‘‘. „ს ა მ უ ს ლ ი მ ა ნ ო ს ქ ა რ თ ვ ე ლ ო ‘‘ № 449)

ეს დ ებ ულ ებ ა დ ღ ე ს დ ა გ ვ ას ა რ ი წ ვ ე ვ ს ქ ა რ თ ვ ე ლ ო ს პ ო ლ ი ტ ი კ ურ ნ ა ბ ი ჯ ებ ს ი. ს ა ზ ო გ ა დ ო ებ რ ივ ი ა ზ რ ი ც მ ას კ ა რ გ ს თ ვ ა ლ ი ნ ა ; უ ყ ურ ებ ს ,ი გ ი შ ე ტ ა ნ ი ლ ი ა კ ონ ს ტ ი ტ უ ც ი ის პ რ ო ე ქ ტ შ ი ც. მ ა შ ა ს ა დ ა მ ე ,ს ა ჭ ი რ ო ა ა მ ე ბ ი ს დ ებ ულ ებ ის ლ ო ი ა ლ ურ ი შ ე წ ყ ნ ა რ ებ ა ი მ ჩ ვ ე ნ ი ხ ე ლ ი ს უ ფ ლ ებ ის მ ი ერ ,რ ომ ლ ი ც ა ჭ ა რ ა ქ ობ ულ ეთ ში ი მ ო ქ მ ედ ებ ს; ს ა ჭ ი რ ო ა ,რ ომ ა მ ხ ე ლ ი ს უ ფ ლ ებ ამ შ ე ს ძ ლ ოს ს ა მ უ ს ლ ი მ ა ნ ო ს ქ ა რ თ ვ ე ლ ო ს ა მ ხ რ ივ ს რ ული დ ა რ წ მ უ ნ ებ ა.

ბ ა ტ ო ნ მ ა ჩ ხ ი კ ვ ი შ ვ ი ლ მ ა ა რ ა მ ე დ თ უ ეს ვ ერ შ ე ს ძ ლ ო ,ბ ი რ ი ქ ი თ ,ბ ან ს ულ ს ა წ ინ ა ა ლ მ დ ე გ ი ო რ წ მ ე ნ ა ა ღ ო ფ ძ ო ა ა ბ ა ს ა ნ ; ბ ა ტ ო ნ ი ს ჩ ხ ი კ ვ ი შ ვ ი ლ ი ს ,

ლ ო ბ ი ლ ი

სტამბოლის მთავრობამ მოკავშირეთა ნოტის საპასუხოთ განაცხადა, რომ თანამედროვე პირობებში სევრის ხელშეკრულების რატიფიკაცია ვერ მოხდება.

ბელგეთის მეფემ კათოლიკურ პარტიას მიანდო მთავრობის კაბინეტის შედგენა.

სომხეთ-ოსმალეთს შორის დროებითი ზავის ძალით ოსმალეთის ჯარი იკავებს გუმბრის სიმაგრეს.

საქართველოსა და სომხეთს შორის არსებული ნეიტრალური ზონა საქართველოს ლაშქარმა დაიკავა.

სარწმუნო წყაროებიდან მიღებული ცნობების თანახმად მთავრობიდან გავიდენ მიწად-მოქმედების მინისტრი ხომერიკი, იუსტიციის მინისტრი არსენიძე და მომარაგების მინისტრი ერაძე.

წ ე რ ი ლ ე ბ ი.

მეფიური დამფუძნებელი კრებისესსიისათვის.

სპ. კედია: ჩვენი პოლიტიკისათვის სამუსლიმინო საქართველოში.

ლ. სარბიელი: ფურცლები.

იას. ჯავახიშვილი: კვლავ სა [illegible] ბ:

ფელეტონი,—ალ. თორაძე: მარქსისტული სოციალიზმის კრიტიკა.

ჩვენი კორესპოდენტები: თერჯოლა, გურჯაანი.

ტიური სასამართლოსი, რომელიც მათ ჰქონდათ წინად'' ამგვარად, კასტიურობა, ყოველ შემთხვევაში, იმ საძრახ მნიშვნელობით, როგორც ამას „ერთობა" ხმარობს, აღარ ახასიათებს თურმე, მისივე სიტყვით, სამხედრო სასამართლოს.

„მეტად ძვირი დაგვიჯდება, თუ შევქენით მთელი რიგი სასამართლოების რამდენიმეათასი ჯარისკაცებისთვისაო".

შემცდარი აზრია, ვითომ სამხედრო სასამართლო მარტო ჯარისკაცებისთვისა საჭირო: მას ექვემდებარება და უნდა ექვემდებარე ოდეს ყოველი დანაშაული, რომელიც დაკავშირებულია დისციპლინის და სამხედრო წესრიგის საკითხებთან, ვინც უნდა ჩაიდინოს ეს დანაშაული—რეგულარულ არმიის ჯარისკაცმა, თუ სახალხო გვარდიელმა, რომელიც, თანახმად სახალხო გვარდიის კანონის „ემორჩილება სამხედრო დისციპლინის ყოველ მოთხოვნილებას და საქართველოს რესპუბლიკის ჯარში მომქმედ ყოველ კანონს და ისევე აგებს პასუხს სამხედრო დანაშაულისთვის, როგორც ჯარისკაცი, თუნდაც სამხედრო სასამართლო, როგორც შეცდომით ჰქონია „ერთობას" მხოლოდ რეგულარულ ჯარისთვის იყოს გამზადებული და ამ ჯარში 200 კაცი ითვლებოდეს...

ვიდრე ჯარი არ გაუქმებულა, უნდა იარსებონ ყველა მის შემადგენელ ნაწილებმა—იქნება იგი გენერალური შტაბი, სამხედრო სასამართლო, თუ სხვა და... ძვირათ,—ამაზე ლაპარაკი უადგილოა! [illegible] თორემ... თვითონ გვარდიის ან ჯარის შენახვა ცოტა გვიჯდება?

და განა ამიტომ ჩვენ უნდა დღეს მოვსპოთ ერთიც და მეორეც?

„ჩვენ არ გვეყოლება სპეციალისტები, რადგან ამას უნდა სპეციალური უმაღლესი სასწავლებელი, სამხედრო აკადემიები და სხვა, როცა სამოქალაქო იურიდიული ფაკულტეტიც აქამდე ვერ გაგვიხსნია"ო.

ჩვენ არც სამოქალაქო იურიდიული ფაკულტეტი გვაქვს...

მერე... ამიტომ საოლქო სასამართლოს ვაუქმებთ?

და თუ ჩვენ გვექნება სამოქალაქო იურიდიული ფაკულტეტი, მაშინ... ბევრი ოფიცერი შევა ამ ფაკულტეტზე.

არაა სწორი, ვითომ უთუოდ სამხედრო იურიდიული აკადემიაა ჩვენთვის საჭირო!

იმავე სამოქალაქო იურიდიულ ფაკულტეტზე ადვილად შეიძლება დამატებითი საგნების კითხვა სამხედრო სასამართლოს დარგიდან!

„ნაფიც მსაჯულებთან ჩვენ სამხედრო სასამართლოში არიან 20 წლის პირები, სულ რამდენიმე თვის ნაწვრთნები, მათ სამხედრო სულზე ლაპარაკიც ზედმეტია"ო ამბობს „ერთობა".

მოყვანილი სიტყვები საჭიროებენ განმარტებას.

ხსენებული ჯარისკაცნი არ არიან უვიცნი; ყველამ, ვინც კი ნაფიც მსაჯულათ არიან, იციან წერა-კითხვა.

მათი მონაწილეობა სასამართლოში, ყოველ შემთხვევაში, უკეთესია, ვიდრე სამხედრო სასამართლო სრულიად არამცოდნენი, ვინაიდან მათ ცოტათი მაინც ესმით, რაა სამხედრო დისციპლინა, და უკანასკნელისთვის ეს—ჩინური ანბანია.

გარდა ამისა, გასახსენებელია, რომ 8 ნაფიც მსაჯულში—4 ოფიცერია, 4-იც გვარდიელი და ჯარისკაცი. ამგვარად 20 წლიან ჯარისკაცების პროცენტი ნაფიც მსაჯულთა შემადგენლობაში ფრიად მცირეა, ვინაიდან ოფიცრები და გვარდიელები არც ისე ახალგაზდანი არიან!

„კერენსკის პროექტმა შეჰქმნა კორიზონები: ჯარისკაცი, ოფიცერი და სხვა, თუ ის მარტო ან სხვა ჯარისკაცის დაბრალებთ სჩადის სამხედრო დანაშაულს, გასამართლდება სამხედრო სასამართლოს მიერ; თუ ამ დანაშაულს ჩადენაში ერთი სამოქალაქო პირი მაინც ურევია, საქმე გადადის ჩვეულებრივ სასამართლოში.

მაშასადამე ერთი და იგივე საქმე ერთ შემთხვევაში ერთსა აქვს, მეორე შემთხვევაში—მეორისა"ო, მოგვითხრობს „ერ- [illegible]

არ უნდა ჰქონდეს.

ამიტომ... თუ ადნიშნული კანონი კურიოზულია, და ამას კი აღიარებს „ერთობა", მაშინ იგი დაუყოვნებლივ გაუქმებული უნდა იყოს: ეს კანონი, და არა სამხედრო სასამართლო! ეს პირველი შემთხვევა არაა, რო კერენსკის კანონს ვაუქმებთ!

მოიგონეთ, თუნდაც, პოლკების და გუნდების კომიტეტების დებულებანი! „ერთობა" ამბობს: „ამ რეფორმით შესაძლებელი უნდა გახდეს აპარატის გამარტივებასთან ერთად დაცვა ჯარის ინტერესების თავდაცვის საქმეში"ო.

ნაოელია: „ერთობა" არაა გაცნობილი თვითონ რეფორმის პროექტთან! იქ...სამხედრო სასამართლოს განმარტივებაზე კი არაა ლაპარაკი, არამედ... მის გაუქმებაზე.

განმარტივება და გაუქმება კი ფრიად სხვაობენ!

„რაც შეეხება ამ კანონის ნაუცბათევობას, ესეც, რასაკვირველია, „საქართველოს" ფანტაზიის შექმნილია. სამხედრო სასამართლოების გაუქმება განზრახული იყო და სათანადო მუშაობა დაიწყო 6—7 თვის წინადაო" ეს—უარესი!

ნაუცბათევი, აჩქარებულად შედგენილი პროექტი რო ყოფილიყო, მაშინ ასე თუ ისე მის ავტორებს ბევრი რამ ეპატიებოდა!

მაგრამ... მთელი ნახევარი წელიწადი უმუშავნიათ, და ამისთანა პროექტი დაუწერიათ?

[illegible] ...ეყადგენელთ არავითარი გამამართლებელი, შემამსუბუქებელი საბუთი არა ჰქონიათ! „ამ საკითხზე დღეს სწარმოებს მუშაობა სამხედრო სასამართლოს სპეციალისტების მონაწილეობითა"-ო.

ამით „ერთობა" სახელს უკეთებს პროექტს: მის გამომუშავებაში თვითონ სამხედრო სასამართლოს სპეციალისტები იღებენ მონაწილეობასა"-ო.

გავხსნათ ფრჩხილები: რაა ეს თანამშრომლობა?

ამ რამდენიმე თვის წინად სამხედრო სასამართლოს საკითხის გამო მოწვეული იყო მრავალრიცხოვანი კრება, რომელსაც დაესწრნენ იუსტიციის მინისტრი, სენატორები, იურისტები, სამოქალაქო და სამხედრო, და სამხედრო უწყების წარმომადგენელი. გარდა თვით მინისტრის და ერთ-ერთ დამწრე თანგანის არავის აზრათაც არ მოსვლია ემტკიცებინა, რო სამხედრო სასამართლო გაუქმდესო.

სამხედრო იურისტები და ჯარის წარმომადგენელი ურყევად იდგნენ სამხედრო სასამართლოს არსებობის აუცილებლობის ნიადაგზე.

ამასვე იზიარებენ ყველა ჩვენი ცნობილი იურისტები.

შემდეგ საკანონმდებლო კომისიაში მინისტრს განუცხადებია: სამხედრო სასამართლო უნდა გაუქმდეს,—ეს გადაწყვეტილია. კომისიას ეს საკითხი არ ეკითხება, ვინაიდგან იგი—პოლიტიკური საკითხიაო.

კომისიას დაევალა მხოლოდ, რომ მან გამოიმუშაოს სამხედრო სასამართლოს ლიკვიდაციის წესები.

ამის გამო სამხედრო უწყების წარმომადგენელს განუცხადებია თავისი პროტესტი.

ამ გვარად—ამ „რეფორმას" მხარს არ უჭერს არც ერთი იურისტი; და იგი უნდა გატარდეს ცხოვრებაში სამხედრო უწყების „საკეთილდღეოთ", ამ უწყების წარმომადგენელთა პროტესტის მიუხედავად! ასეთია სამხედრო სასამართლოს სპეციალისტების „მონაწილეობა" ამ პროექტის გამომუშავებაში!

„კანონ პროექტი საბოლოოდ ჯერ არ დამთავრებულა და არც შესულა მთავრობაში"-ო.

ეს-გასახარია!

ამისთანა კანონ-პროექტები რაც უფრო ნაკლებ შევლენ მთავრობაში, უკეთესია! ყოველ შემთხვევაში—ჩვენ შეიარაღებულ ძალისთვის და სამშობლო საქართველოსათვის!

იახონ ჯავახიშვილი

ფურცლები.

კეთილშობილი მაგალითი.

ჩვენს მკითხველებს ალბათ ახსოვთ სენაკის კოოპერატივთა კავშირის „ხალხის სიმაგრის" ბოროტი ხელმძღვანელების ამბავი:

კოოპერატივმა სენაკის გიმნაზიის ღარიბ მოწაფეს წაართვა დანიშნული სტიპენდია,—მისთვის,

რომ ეს ბავში სოციალისტური შეგნებით არ ყოფილა გამოფიტული!

და ამ კოოპერატივის სითამამე ისე დიდი ყოფილა, რომ თავისთვის დაურქმევია „ხალხის სიმაგრე".

საზოგადოთ საქართველოში ძლიერ უყვართ მაღალი სახელების დარქმევა: თქვენ რაჭაში ეხლაც შეხვდებით პატარა ქონდრის კაცს, რომელსაც სახელათ ჰქვია:

დონდუკოვი კორსაკოვი, ან გუდოვიჩი, ან „გენერალ გუბერნატორი".

და ამ კოოპერატივსაც, რომელსაც სახელათ „ხალხის საშინელება" უფრო მოუხდებოდა, სახელათ.

„ხალხის სიმაგრე" დაურქმევია.

ეს მისი საქმეა მაგრამ ის რასაც იგი სჩადის მართლა არის საშინელება და კულტურულ ხალხისათვის წარმოუდგენელი ბოროტება.

და რამდენათ ძლიერი იყო ჩემი აღშფოთება, როდესაც მისი მოქმედება გავიგე, იმდენათ დიდი კმაყოფილება ვიგრძენი ბ ნ დ. კალანდაძის წერილი რომელიც დღეს დილით დამხვდა რედაქციაში.

მე მოხარული ვარ, რომ ახალგაზრდა მოწაფის მწუხარება, რომელიც ასე უტიფრად მიაყენეს მას სენაკის გამბოროტებულმა კოოპერატორებმა გამოს წორებულია ბ ნ დ. კალანდაძის მიერ; და მე ვთხოვ მას, მოწაფე წერეთლის მაგივრად მიიღოს ჩემი გულწრფელი მადლობა.

მაგრამ ბ-ნ კალანდაძის კეთილშობილი საქმით, მხოლოდ ერთი ცრემლი თუ მოიწმინდება

სენაკელ კოოპერატივის ხელმძღვანელებს, უკვე სისტემაში აუყვანიათ თავისი ფულის შემწეობით სოციალისტური შეგნების გავრცელება საქართველოს ახალგაზრდობაში.

[illegible]

ქვმალისტების გაზეთი საქართველოსა და სომხეთის შესახებ.

ანგორის თურქული გაზეთი „ეინი და გიუნი", საქართველო-სომხეთის შესახებ სწერს შემდეგს:

„რუსეთის იმპერიის დამარცხების შემდეგ გაჩდენ პატარა და დიდი ერები.

აღმოსავლეთის საზღვრებზე, წარმოიშვა საქართველო და სომხეთი. ხსენებულმა რესპუბლიკებმა ვერ შესძლეს ხანგრძლივი მშვიდობიანობის დაცვა და ჩვენთან თავიანთი დამოკიდებულობის გამორკვევა. მაშინ, როდესაც ხდება დიდი მსოფლიო რევოლიუცია, ისინი მსჯელობენ რაღაც ისტორიის შესახებ, რომელიც აღარავის ახსოვს.

შარშან ჩხეიძე ამბობდა: „ საქართველოსათვის ჩვენ მოვითხოვთ იმ საზღვრებს, რომელიც ეკატერინე დედოფლის ხელშეკრულებაში სჩანსო".

დღეს კიდევ ასეთივე აზრებსა და მოთხოვნილებას აქვს ხალხში ადგილი.

ბათომი და ბათომის ოლქი, რომელიც უფლებრივად, ხელშეკრულებითაც და პლებისციტის ძალითაც მეტროპოლის ეკუთვნის, (ე. ი. ოსმალეთს) ქართველებმა მიითვისეს. ქართველები, რომლებმაც დიდი თანხით შეისყიდეს პოლიციელები და მოხელეები,—ყოველთვის ბათომის ფანტაზიით სცხოვრობენ. ქართველებს თავიდანვე თავიანთ საკუთრებათ მიაჩნდათ ბათომი. ქართველებისათვის ჯერ კიდევ ფასი არ აქვს იმ გარემოებას, რომ ბათომის ოლქში მცხოვრებთა შორის მუსლიმანები დიდი უმრავლესობას წარმოადგენდა და რომ მათ ჰსურთ მეტროპოლიასთან შეერთება. ქართველები არც, იმ გარემოებას უწევენ ანგარიშს რომ ბათომის ოლქის მუსლიმანებს თავიანთი წარმომადგენელი ჰყავთ ანგორის ეროვნულ კრებაში.

თბილისის მთავრობამ რამოდენიმეჯერ განაცხადა, რომ მისი ძალაუფლება კომუნისტურ დასაწყისს ემყარება დარომ იგი ოსმალებთან მეგობრულ განწყობილებაშია. ბათომის საგანგებო კომისარმა ქართული გაზეთიც კი დაჰხურა ოსმალეთის ინტერესების წინააღმდეგ მიმართულ წერილის გამო.

მიუხედავად ყოველივე ამისა, ქართველები მაინც ჩვეულებრივად ოცნებობენ.

სომხები თითქოს შეურიგდა ბოლშევიკებსა და აცხადებს რომ მას აქვს თავისებური ბოლშევიკური მართვა გამგეობაც. მაგრამ მაინც აშკარად სჩანს, ეს ქრისტიანული სახელმწიფონი დაპყრობით პოლიტიკას რომ ვერ დაივიწყებენ.

ბოლშევიკებიც მალე მიხვდებიან' რომ კავკასიაში ეს ორი სახელმწიფო—საქართველო და სომხეთი—[illegible] ...ალის ძალას წარმოადგენენ თვით ბოლშევიზმისათვის, და თუ ამ საზღვრებში არსებობს სხვა ელემენტი, რომელსაც შეეძლიან ბოლშევიკებთან კონტაქტში შესვლა,—ასეთია მხოლოდ ოსმალეთი"

ფურცლები.

კეთილშობილი მაგალითი.

ჩვენს მკითხველებს ალბათ ახსოვთ სენაკის კოოპერატივთა კავშირის „ხალხის სიმაგრის" ბოროტი ხელმძღვანელების ამბავი:

კოოპერატივმა სენაკის გიმნაზიის ღარიბ მოწაფეს წაართვა დანიშნული სტიპენდია,—მისთვის,

რომ ეს ბავში სოციალისტური შეგნებით არ ყოფილა გამოფიტული!

და ამ კოოპერატივის სითამამე ისე დიდი ყოფილა, რომ თავისთვის დაურქმევია „ხალხის სიმაგრე".

საზოგადოთ საქართველოში ძლიერ უყვართ მაღალი სახელების დარქმევა: თქვენ რაჭაში ეხლაც შეხვდებით პატარა ქონდრის კაცს, რომელსაც სახელათ ჰქვია:

დონდუკოვი კორსაკოვი, ან გუდოვიჩი, ან „გენერალ გუბერნატორი".

და ამ კოოპერატივსაც, რომელსაც სახელათ „ხალხის საშინელება" უფრო მოუხდებოდა, სახელათ.

„ხალხის სიმაგრე" დაურქმევია.

ეს მისი საქმეა მაგრამ ის რასაც იგი სჩადის მართლა არის საშინელება და კულტურულ ხალხისათვის წარმოუდგენელი ბოროტება.

და რამდენათ ძლიერი იყო ჩემი აღშფოთება, როდესაც მისი მოქმედება გავიგე, იმდენათ დიდი კმაყოფილება ვიგრძენი ბ ნ დ. კალანდაძის წერილი რომელიც დღეს დილით დამხვდა რედაქციაში.

მე მოხარული ვარ, რომ ახალგაზრდა მოწაფის მწუხარება, რომელიც ასე უტიფრად მიაყენეს მას სენაკის გამბოროტებულმა კოოპერატორებმა გამოს წორებულია ბ ნ დ. კალანდაძის მიერ; და მე ვთხოვ მას, მოწაფე წერეთლის მაგივრად მიიღოს ჩემი გულწრფელი მადლობა.

მაგრამ ბ-ნ კალანდაძის კეთილშობილი საქმით, მხოლოდ ერთი ცრემლი თუ მოიწმინდება

სენაკელ კოოპერატივის ხელმძღვანელებს, უკვე სისტემაში აუყვანიათ თავისი ფულის შემწეობით სოციალისტური შეგნების გავრცელება საქართველოს ახალგაზრდობაში.

[illegible]

სენაკის რაიონის
კოოპერატივთა კავშირი
„ხალხის სიმაგრე"
№ 2007
ქ. ახალსენაკი

სახელმწიფო უნივერსიტეტის
სტუდენტთა კავშირის
გამგეობას ქ. თბილისში.

გიგზავნით რა ამასთანავე სხვა და სხვა სტუდენტების მიერ შემოსულ თხოვნებს ხსენებულ კავშირის სახელზე, გაცნობებთ რომ საზოგადო ყრილობის მიერ გადადებულია სტიპენდიები სამი პირისათვის თითოს ათასი მანეთი თვეში და თუ ამ სახით დახმარება ვის უნდა მიეცეს, გამგეობამ საჭიროდ სცნო დაავალოს თვით სტუდენტთა კავშირს, მხოლოდ ასეთი დახმარება უნდა მიეცეს სოციალისტ სტუდენტებს.

გამგეობის წევრი: დ. ქობულავა

მდივანი: ი. მატახენია.

სენაკელ „კოოპერატორებმა" სჩანს თავისი გავლენა იქონიოს და სახელმწიფო უნივერსიტეტის „სტუდენტებმა" ეს სტიპენდიები მიიღეს.

და მადლობაც კი შეუთვალეს სენაკის „ქვეყლმოქმედთ!"

ასე მაღლა უჭირავთ დროშა „თავისუფალი სტუდენტისა", თანამედროვე ახალგაზრდობასაც!

ლ. სარბიელი.

ნავსი გატეხა!

სარწმუნო წყაროებიდან მოვიდა ცნობა, რომ მთავრობიდან გადიან: 1, მიწად-მოქმედების მინისტრი ხომერიკი. 2, მომარაგების მინისტი ერაძე და 3, იუსტიციის მინისტრი არსენიძე.

სამგიერო მინისტრები, როგორც ამბობენ, აყვანილი იქნებიან სოციალ-დემოკრატიულ პარტიისა და ფრაქციის ოპოზიციიდან. ასე რომ ხდება შინაური ინტერა-პარტიული კოალიცია.

ერთა ლიგა.

პარიჟი. ერთა ლიგის მომავალი სხდომა, რომელიც ეშდგება ოქტომბრის დამლევს ბრიუსელში განიხილავს შემდეგს საკითხებს. 1) პოლონეთ ლიტვიის უთანხმობა. 2) ინგლისის მოხსენება ალანდიის კუნძულების შესახებ, 3) ერთა ლიგის კრების საგანი, რომელსაც იწვევს ვილსონი ნოემბრის 15-ს, 4) ნედლი მასალის მონოპოლია, 5) მოხსენება სომხეთის შესახებ,. 6) სომხეთის საკითხი, 7) ლეონ ბურჟუას მოხსენება „ზავის სასახლის" შესახებ.

(„ზიბი")

ტრედ-იუნიზმი თუ ბოლშევიზმი.

ლონდონი. ინგლისის პრესა იუწყება: ინგლისელ მუშებს შორის შენიშნულია რეაქცია ბოლშევიკურ რევოლიუციონურ ტენდენციების წინააღმდეგ. ლონდონში მომხდარ უკანასკნელ ამბების გავლენით მუშათა პარტიას განზრახვა აქვს ძველ დრედ-უნიონიზმის ტრადიციებს დაუბრუნდეს. (ს. დ. ს.)

ინგლისის მუშათა კლასი და ბოლშევიზმი.

სტოკგოლმის გაზეთი „სოციალ დემოკრატში" ფილიპ სნოუდენის წერილი დაიბეჭდა. ამ წერილს ნათაურად აქვს „კომუნიზმი ინგლისში". ავტორი რომელიც წინეთ დადებითედ უყურებდა ბოლშევიზმს ეხლა სწერს: სრულიად არ არის მართალი, თითქოს ინგლისში არსებობდეს ტენდენცია პოლიტიკურ, ან ეკონომიურ რევოლიუციისაკენ. კომუნიზმი ინგლისში—ნიშნავს ეგზოტიურ მცენარის მწირე ნიადაგზე დარგვის ცდას. ბრიტანელი მუშა არას დროს არ ყოფილა და არც იქნება, თუნდაც რევოლიუციონურ დოგმის და ფორმულის მონათ.

სომხეთის მდგომარეობა.

ერევანიდან იუწყებიან სომხეთ—ქემალისტების შორის ომის შეწყვეტას. პირობები, რომლის გარშემოც მოხდა სომხეთ—ქემალისტების შეთანხმება ჯერ არ ვიცით, მაგრამ ყარსსა და გუმბრის ფრონტზე შექმნილი მდგომარეობა გვაძლევს საბუთს ვიფიქროთ, რომ ეს პირობები სომეთის ხელსაყრელი არ არის. თვით ყარსის აღებას დიდი სტრატეგიული და შოიალური მნიშვნელობა აქვს. ყარსის დაცემის შემდეგ ქემალისტებს გზა გაეხსნათ გუმბრისაკენ, რომელიც ყოველმხრივ შიშველია. მეორე მხრივ, ყარსში ქემალისტების ძალა-უფლების დამყარება, კავკასიის მუსულმანებში დიდ ავტორიტეტს შეუქმნის ანგორის მთავრობას, რომელმაც ამ შემთხვევაში ხელახლა აღადგინა ბრესტლიტოვსკის ხელშეკრულობის ძალით ყარსზე ოსმალეთის მფლობელობის უფლება. სხვათა შორის უთუოდ ამ უკანასკნელ გარემოებასაც გაუწია სომხეთის სარდლობამ ანგარიში, და შემდეგში ომის თავიდან აცილების მიზნით ამ ფრონტზე ომი შეწყვიტა.

ძნელია იმის დაჯერება, რომ ოსმალები ლოიალობას გამოიჩენენ და სამხედრო მოქმედებას არ განაგრძობენ.

მეორე მხრითაც საყურადღებოა სომხეთ-ოსმალეთის შეთანხმება: [illegible]

ამ ხნის განმავლობაში ერზერუმის შტაბს ერთჯერაც არ მიუმართავს არც ნოტისთვის და არც ულტიმატუმისათვის, რომელსაც შეეძლო მათი იეოიშების მიზანი გამოერკვია. იყო მხოლოდ მიწერ-მოწერა ანგორის მთავრობას საგარეო საქმეთა კომისარსა და სომხეთის საგარეო საქმეთა მინისტრის შორის, და მაშინ ანგორის მთავრობა ემყარებოდა ბრესტლიტოვსკის ხელშეკრულებას.

მაგრამ დღეს სომხეთსაც აქვს თავის მხრით მეორე საყურადღებო დოკუმენტი სევრის ხელშეკრულების სახით, რომელშიდაც სომეხეთი და ოსმალეთი წარმოდგენილია, როგორც ორი თანასწორი დამოუკიდებელი სახელმწიფო. ანგორის მთავრობასთან ზავის პირობების შესახებ მოლაპარაკების დროს სომხეთი ამ დოკუმენტებსაც მოიშველიებს უთუოდ.

(„ხლ.").

სომეხ-ოსმალეთის ომი.

ოფიციალურ ცნობა სომხეთის მთავრობისა.

ყარსის დაცემის შემდეგ, მტრის მედგარი ძალდატანებისა გამო, ჩვენი ჯარები ნელ-ნელა იხევდენ გუმბრისაკენ. გუშინ, 6—10, მტრის ჯარები უკვე მოუახლოვდენ გუმბრს და ქალაქს ალებით ემუქრებოდენ. რაკი ერთის მხრივ მცხოვრებლებს საფრთხე მოელოდა ხოლო მეორეს მხრივ როგორც ჩვენმა, ისე ანგორის სარდლობამ სურვილი გამოსთქვეს ზავის ჩამოგდებაზე, სომხეთის მთავრობამ წინადადება მისცა ანგორისას დაეწყოთ მოლაპარაკება. ადგილი და დრო ამ მოლაპარაკებისა ახლო მომავალში იქნება ნაჩვენები. ამავე დროს ჩვენსა და ანგორის სარდლობის მოლაპარაკება იყო გამართული დაუყოვნებლივ დროებითი ზავის ჩამოგდებაზე. ეს მოლაპალაკება კეთილად დამთავრდა და დროებითი ზავი უკვე ჩამოვარდა ოემდეგის პირობით: 1. ჩვენ უნდა გამოვიყვანოთ ჩვენი ჯარები ალაპაჩაის მარცხენა ნაპირიდან. 2. დროებით ზავის განმავლობაში ოსმალეთის ჯარი იკავებს გუმბრის ციხე-სიმაგრეს, სადგურს და ქალაქის გარშემო ადგილებს 10 კილომეტრის მანძილზე ირგვლივ. (9 სერსამდე) 3. ოსმალეთის სარდლობა გარანტიას იძლევა, რომ ქალაქში მშვიდობიანობა არ დაირღვევა და მცხოვრებთაც საფრთხე არა დაადგებათ. ამ პირობების თანახმად, დღ ს 7 ნოემბერს, სამხედრო მოქმედება შესწყდა და ჩვენი ჯარი წყობრად ადგა ადგილს.

ამავე დროს მიიღო რა მხედველობაში ის გარემოება, რომ ქ. გუმბრ. გამგებ. პირნი და თვითმართველობის დაწესებულებანი დაიფანტენ და დაიშალნენ, [illegible] ...ნილიყვნენ, სომხეთის მთავრობამ გუმბრის ქალაქის თავად დაამტკიცა მცხოვრებთა მიერ არჩეული ლეონ სარქისიანი. ...ივ სარქისიანი დანიშნული იქმნა მთავრობის წარმომადგენლად, ხოლო მის მარჩენლად: პარლამენტის წევრი ე. მირაქიანი და ლენერალი მელიშეხნაზარიანი. გარდა ამისა მთავრობამ გასცა ბრძანება დაპატიმრებულ და სამართალში მიცემულ იქმნენ ქალაქის თავად ნამყოფი, ქალაქისა და რკინის გზისშილიციის უფროსები და მრავალი სხვა მოხელე.

მთავრობა დარწმუნებულია, რომ დროებითი ზავის ჩამოგდებას და უკვე დაწყებულ მოლაპარაკებას ზავის შესახებ, სასურველი შედეგი მოჰყვება. მოლაპარაკების შედეგი იმდენად საკეთილო იქნება ჩვენთვის რამდენადაც ჩვენ თვითონ მტკიცეთ დავადგებით თავის დაცვას. და რამდენადაც ძალას ვუჩვენებთ ჩვენს მტრებს.

თითოეული მოქალაქე. ვალდებულია მტკიცედ შეიგნოს ეს ჭეშმარიტება და მედგარი დახმარება გაუწიოს სამშობლოს დამცველ ჯარს.

ლაპარაკი.

ს. დ. ს. საინფ. განყ. ცნობები.

გერმანიის სოციალისტები.

პარიზი. „ტანი" იუწყება: თანახმად ბერლინიდან მოსულ ცნობებისა გერმანელ კომუნისტებსა და დამოუკიდებლებს შორის ნამდვილი ომი სწარმოებს. კომუნისტები უსტვენენ დამოუკიდებელთა ბელადებს მიტინგებზე. კომუნისტებმა დაადგინეს მოსთხოვონ მთავრობას ჰინდერბურგის და ლიდენდორფის თავი.

კომუნისტების დატუსაღება.

ბერლინის პოლიციამ აღმოუჩინა კომუნისტებს საიდუმლო კრება. დაიჭირეს საყურადღებო დოკუმენტები. დაკავეს 25 კაცი.

წითელი არმიის კრიზისი.

ჰელსინგფორსი. ადგილობრივი პრესა ეხება საბჭოთა რუსეთის მდგომარეობას და აღნიშნავს, რომ ის ამ ჟამად უკიდურეს საშუალებებს მიმართავს. პოლონეთთან ომმა წითელი არმია მეტად დაშალა. ცენტრალურ რუსეთს და ცაბირში ჯარი შეავსეს მწვანე ახალგაზრდობით, ამ წითელ არმიელებს სამხედრო წესები [illegible]

ბოლშევიკური პროპაგანდა.

დანამდვილებით გამოირკვა, რომ [illegible] სკოვში არსებულმა კომუნისტურ პროპაგანდის ბიურომ საზღვარ გარედ [illegible] ზავნა 15 ათასი ბროშიურა პოლონურ, გერმანულ, ინგლისურ, იტალიურ [illegible] სხ. ენებზე. ნაწილი კომუნისტური [illegible] ტერატურისა ლიტვით იქნა გაგზავნილი და ნაწილიც კამენეც—პოდოლიკით.

გენუენორგი. შვეიცის პრესის ცნობით, [illegible] ...ომ გემზე, რომელმაც მოიყვანა [illegible] ...თა რუსეთის პროფესიონალურ კავშირ[illegible] ...თა დელეგაცია, აღმოაჩინეს დიდ [illegible] ...იარაღი. სამხედრო მასალა და 1 [illegible] ...მილიონი მანეთი ოქროს ფულით.

ბოლშევიზმს შემოაზამთრდა.

მოსკოვი. „პრავდა" სწერს. გარ[illegible] ...ფრონტზე საბჭოთა რუსეთის მდგომ[illegible] ...რეობა ასეთია, რომ პროლეტარიატ[illegible] ...პარტიამ მთელი თავისი ძალა და [illegible] ...ლენა უნდა გამოიჩინოს, რომ ხელ[illegible] ...გამოართვას, ის რაც ფრონტს სჭირ[illegible] ...ბა, ფრონტს მოელის მკაცრი ზამთა[illegible] ...და გაჭირვება.

ქვანახშირის კრიზისი.

პეტროგრადი. სევასტოპოლიდან. [illegible] ...სული ცნობით ქალაქის თვითმართ[illegible] ...ლობის თხოვნით მიურმართავს საფრან[illegible] ...გეთის მთავრობისათვის რომ მან ქალ[illegible] ...ქს მოაწოდოს ქვანახშირი. წინაადგ[illegible] ...შემთხვევაში სევასტოპოლი სათბობ [illegible] ...სალის მხრივ კატასტროფიულ მდგომ[illegible] ...რეობაში ჩავარდება. ყირიმში მყოფ[illegible] ...საფრანგეთის წარმომადგენელმა გა[illegible] ...ცხადა, რომ თვით საფრანგეთსაც [illegible] ...აქვს საკმაო ქვანახშირი.

უკრაინის მახია.

ოდესა. სევასტოპოლს მოვიდა უკ[illegible] ...ინის მისია, რომელშიაც შედის გენ[illegible] ...რალური შტაბის 7 ოფიცერი. მისი[illegible] ...პეტლიურას მთავრობისაგან სპეციალ[illegible] ...რი დავალება აქვს.

ვრანგელის სამზად ხი.

გაზეთი „ბესარაბია" იუწყება: ვრ[illegible] ...ნგელი პოლონეთსა, დნესტრის რაიონ[illegible] ...ში და სტამბოლში ოხალესეების შეკ[illegible] ...როვებას შეუდგა. ამასთანავე ვრანგელ[illegible] ...მა დახმარებისათვის საფრანგეთს მი[illegible] ...რთა. განზრახულია საფრანგეთში დ[illegible] ...მობილიზაციის დროს გადარჩენილი [illegible] ...მხედრო ქონება ვრანგელს გადასცე[illegible]

ლიონის ცნობები.

სევრის ხელშეკრულება.

„პტი-პიეუერნალი" სწერს. პორტ[illegible] ...მოკავშირეთა მიმართ საპასუხო ნოტაში [illegible] ...აღნიშნავს, რომ ეხლანდელი მომენტ[illegible] ...სევრის ხელშეკრულების სარატიფიკაც[illegible] ...ფთ ხელსაყრელი არ არის.

გაფიცვები ბერლინში.

საფრანგეთის პრესა აღნიშნავს: ნოემბ[illegible] ...რის ღამით ბერლინის მუშები გაიფიცნ[illegible] ...ქალაქში არ არის სინათლე. არ მუშ[illegible] ...ობს ტრამვაი და ტელეფონი. დაიხურ[illegible] ...რამდენიმე სადგური.

ვრანგელის ჯარი.

ბოლშევიკების ოპერაცია: ვრანგელის ჯარი ბოლშევიკების შეტევას იგერიებს.

ბელგიაში მინისტრთა კრიზისია. მეფ[illegible] ...ემ წინადადება მისცა ანტვერპენის [illegible] ...დეპუტატს და კათოლიკურ პარტიის ბ[illegible] ...ელადს სდეერს კაბინეტი შეადგინოს.

ელჩთა კონფერენცია.

ელჩთა კონფერენციის ხხდომა ორშაბათს ...ეიდლ კამბონის თავმჯდომარეობ[illegible] ...ით. განიხილეს საკითხი გერმანიის სამ[illegible] ...ხედრო მასალის ლიკვიდაციის [illegible] ...ბ[illegible] ...და მოისმინეს ზარალის ანაზღაურების [illegible] ...კომისიისა და საზღვარ ექსპერტების [illegible] ...მოხსენება დიმელის მატორების გასაყ[illegible] ...გურების შესახებ. კონფერენციის გადაწყვეტილებას აუწყებენ მოკლე ხანში გერ[illegible] ...მანიის მთავრობას. ამ ხხდომის დაწყ[illegible] ...რო მარშალი ფოში.

სენატის არჩევნები საფრანგეთში. ორშაბათს შესდგა აგრეთვე მინისტრთა საბჭოს ხხდომა. მილიერანის თავმჯდომარეობით სენატის არჩევნები იანვრის 9 დაინიშნა.

საფრანგეთის ელჩი.

საფრანგეთის პრესა იუწყება: ლონდონში მყოფმა საფრანგეთის ელჩმა ეროულ კამბონმა გადადგომის სურვილი გამოთქვა.

ინგლისის ელჩი.

პარიზში დანიშნულია ინგლისის ახალი ელჩი ლორდ გორდინგი თავის თანამდებობის აღსრულებას ნოემბრის 26 შეუდგა.

ლეიგის პროგრამა.

„პტი პარიზიენი" იუწყება: მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარესთან შარლ მორისის ინტერვიუს შესახებ. მიზანი, რომელსაც ისახავს ლეიგი და რომლის აღსრულებასაც ის ორივე პალატის დახმარებით ფიქრობს შემდეგია: ვერსალის ხელშეკრულების აღსრულება, ნაციონალურ შრომის ორგანიზაციისა და საფრანგეთის წარმოების აღორძინება.

გერმანული ცნობები.

კომუნისტების [illegible]

ეროვნული ბიბლიოთეკა

სადგურის კომუნისტთა ბელადებმა მოულოდნელათ გაფიცვა გამოაცხადეს. იმათ ამის შესახებ წინასწარი განცხადება არ გაუკეთებიათ და არც მუშათა საბჭოებიდან გამოუთხოვიათ საამისო ნებართვა. უმრავლესობა გაფიცვის მოწოდებას უნდობლათ შეხვდებოდა, მაგრამ უმცირესობამ თავისი გაიტანა, რამაც გამოიწვია ტრამვაის მოძრაობის შეჩერება, ტელეფონების უმოქმედობა და ქალაქის გაუნათებლობა. ყოველივე ამის გამო საავადმყოფოებისა და სხვა დაწესებულებებში მუშაობა ძალიან გაძნელდა, მოინდომეს, რომ გაფიცვას შეერთებოდენ წყალსადენის და გაზის ქარხნების მუშები, ეს ჯერ შხოლოდ პარლსტენბურგში მოაწესეს ქალაქის გამგეობას გაფიცულებთან მოლაპარაკება აქვს გამართული. იმედი აქვთ შეთანხმებისა. შეთანხმება თუ არ მოხდა, მაშინ დროებით ამუშავებენ მეორე წყება მუშებს, ზოგიერთ წრეებში ფიქრობენ, რომ გაფიცვას პოლიტიკური ხასიათი აქვს და იგი საბჭოთა რუსეთისაგან არის ნაკარნახევი.

ზიბის ცნობები.

რომი. „ტრიბუნის" დიდი თავადი მიხეილ რომანოვის ცხოვრების შესახებ გადმოგვცემს შემდეგს: „მიხეილმა კოლჩაკის შემწეობით მოახერხა კაბინეტიდან გასვლა სიამში, სადაც სცხოვრობს დღესაც სიამის მეფის სასახლეში, რომელსაც ის იცნობდა მოსკოვის სამხედრო სასწავლებელში.

გენერალ ვრანგელის რადიო

ყირიმის ფრონტი.

ჩონგარის ხიდის რაიონში ოქტომბრის 24 საღამოთი წითლების მესამე ცდა რომ სივაზე გადასავალი დაეკავებიათ, მათ დამარცხებით დასრულდა. წამოვიყვანეთ 266 ტყვე. პერეკოპტთან წითლები არტილერიის ცეცხლით გავფანტეთ.

რუსეთის ცნობები.

სამი წლის თავი.

მოსკოვი. ოქტ. 8. „პრავდა" მოწინავე წერილში სწერს: სამი წელიწადი სცხოვრობს საბჭოთა რესპუბლიკა მიუხედავათ მტრების ხელის შეშლისა სამმა წელიწადმა შესცვალა ჩვენი ცხოვრება. აღარ არის კლასები, კაპიტალისტები, მემამულეები, პოლიციელები, მდიდრები და ღარიბები. ამ ახალ ცხოვრების დარაჯად სდგას წითელი ჯარი რესპუბლიკა სცხოვრობს, აკეთებს ორთქმავალებს, ქარხანებს, ავსებს ბიბლიოთეკებს პურითა. ამ 3 წლის განმავლობაში ჩვენ ძლიერ გავიზარდეთ. წითელი გვარდიის პირველი რაზმები გამოეცალნენ იყვენ, უფრო მეტი ნგებს მარ-ავდენ, ვიდრე იბრძოდენ, ჩვენ საფრთხე მოგველოდა გერმანულ იმპერიალიზმიდან. გერმანიის რევოლიუციამ გადარჩინა ჩვენ. გერმანელების მაგივრად ინგლისელები მოვიდენ. მოკავშირეთა ომი იბნეოდა მარჯვნივ და მარცხნივ ... აწყობდა თეთრგვარდიელთა აჯანყებებს. მაგრამ რაც უფრო მკაცრი იყო ... ომი. წითელ არმიელები ... უფრო მტკიცე ხასიათს ღებულობენ 1920 წელში წითელმა ჯარმა მოგერ დენიკინი და კოლჩაკი სანამ ჩვენ ... ცდით სამშობლოს ჩვენი მეურნეობა ... ულად განადგურდა, რკინის გზები ... მოქმედობდენ, მრეწველობისათვის ... ი იყო სათბობი მასალა, არ გვქონდა საშვალება მიგვეტ ნა სურსათ-სანოვაგე დამშეულ ცენტებისათვის რუსეთის კონტრ-რევოლიუციის განადგურების შემდეგ რუსეთმა დასძახა „ყველა ... ერი შრომის ფრონტს" პოლონეთის ... ომა შეგვაწყვეტია. ბრძოლა მეურნეობის არეგ დარეკასთან, პოლონეთმა ომი ... მოგვიცხადა: ეს იყო ახალი ცდა ჩვენი ... ბედრო ძლიერებისა ჩვენ დავმარცხ ... ით, თუმცა ვაჩვენეთ ყველას რომ ... ენ შეგვიძლია ვაყარმოოთ ნადვილი ... დი ომიც.

მოსკოვი (გაგრძელება) კბილის ღრ-ნით გვიყურებს ჩვენ მსოფლიო ბურ-ია. ახლა ჩვენ ვიბრძვით ვრანგელ-ნ ჩვენ ვამარცხებთ მასაც.

ლენჩარსკის წერილი.

ლუნაარსკი „ნივა პროსვეშჩენიაში" ...ს: მიუხედავათ ჩვენი ცხოვრების ...ყოფითი მხარეებისა, და სამი წლის ...ისა, ჩვეენ მაინც დიდ შედეგს მივა ...ეთ კომუნისტურ განათლების ფრო-ზე დამუშავებულია მთლიანი შრო ... შკოლის დეკლარაცია. რომელიც ...ფასა არა მარტო რუსეთის პროლე-...ატამა, არამედ დასავლეთის პედა-...გიკამაც. გამრავლდა სამხატვრო სა-...ელებელთა რიცხვი. ამ დარგში ჩვენ ...ვიძლია ვიამაყოთ ევროპის სხვა სა-...მწიფოებთან, მეფის მემამულეთა ...ეკლესიის მრავალი ათასი მხატვრული ...ა ...ერმოგებია წამოღებული.

შორეულ აღმოსავლეთში.

...ორეულ აღმოსავლეთის რესპუბლი-...ა კონფერენციამ ჩიტაში დროებითი ...ანი მთავრობა აირჩია, რომელმაც ...ცხადა: მთელი ტერიტორია მაიკა-...ან დაწყებული მშვიდ ოკეანემდე ...ულ აღმოსავლეთის რეს. ტერი-...იად ცხადდებაო. რეს. ძალა უფ-... გადადის დროებით მთავრობის ...ედუმის ხელში. მთელი სამხედრო

წინადადება მიეცა დამორჩილდენ სამხედრო სარდლობას, ან დაყარონ იარაღი. დროებით საქმიან მთავრობაში შედიან: კრასნუშჩეკოვი—შორეულ აღმოსავლეთის რესპუბლიკისაგან, ნიკიფოროვი—ვლადივასტოკიდან მატკეევი ამურიდან, ორი უპარტიო გლეხები ივანოვი და ბელოუსოვი და მუშები: კუზნეცოვი და ივანოვი.

სამხედრო ცნობა.

მოსკოვი. 5 ნოემ. მოზირის რაიონში ქალაქ მოზირის დასავლეთით 45 ვერსის მანძილზე ჩვენ მოვიგერიეთ ბულაკ-ბალახოვიჩის ნაწილების შემოტევა. ლიტინის და მდინარე დნესტრის რაიონში პეტლიურის ნაწილები ცდილობენ თავს დაესხან ჩვენ ჯარებს.

სოფხვთის ფრონტზე მზვერავთა გაძლიერებული მოქმედებაა.

გამომცემლობის მდგომარეობა ჩვენში.

დღევანდელ ეკონომიურ უკულმართობას სხვათა შორის არა ერთი და ორი გამომცემელი ჩაუყენებია უკიდურეს მდგომარეობაში. არა ერთი და ორი გაჩაღებული საქმე შეწყვეტილა, არა ერთი და ორი დიად საკამომცემლო გეგმას მოჭლებია ბოლო უმალ განხორციელებისა. (გაიხსენეთ აკაკის, ნიკ. ბარათაშვილის და სხ. თხზულებათა აკადემიური გამოცემანი განზრახვები). მიზეზი?

შრიფტის, საღებავისა, მუშა ხელის, საკმარისად განვითარებული ტექნიკის და სხვ. უქონლობა.

ამ ბოლო დროს ხომ სასტამბო საქმის ქოსმა ჩვენში უკიდურეს განვითარებამდე მიაღწია. ხშირად „სუკეთესო" სტამბაშიც კი ასოთ-ამწყობი რიგიანად ვერ ერკვევა ქართულ-სომხურ შრიფტებში, ერთმ ნეოში უ ...ეს რუსულ-ლათინურსა და სხვ.

ვინც რუსული იცის, ის ვერ არკვევს ქართულსა, ვინც ქართული იცის—ის ...ვცია რუსულში და ასე დაურულებლივ.

სამეცნიერო წიგნის გვერდით ხშირად იბეჭდება .. „ცირკის აფიშა," ერთი და იგივე სტამბა ილებს „ბეებს" დაბეჭდულებლივ და არ შედის კი იმის განხილვაში, თუ რამდენად შესაძლებელია შენაკვეთის სისრულეში მოყვანა და მუშაობის პირნათლად წესრულება.

ზოგჯერ ისეთ მახეში გაებმის გამომცემელი, რომ არ იცის როგორ დახეწოს თავი საქმეს. ბედს იწყევლის და სტოვებს არჩეულ გზასა...

ფრიად უხერხულ მდგომარეობაშია ზოგიერთი გამოცემები უქაღალდობისა გამო. მაგ., არ გამოდის „ერი" ...ქ-ბ-ნ ელისაბ. ორბელიანის რედაქციით ფრანგული ყოველ-კვირეული გაზეთი—„საქართვ. რესპუბლიკა," შეჩერდა მე-5 №-ზე ისეთი მნიშვნელოვანი ჟურნალის გამოცემა ჩვენთვის, როგორიც არის „გენათლება", შეჩერებულია უნივერსიტეტის სერიათა გამოსვლა და მრ. სხ.

ჩამოთვლილ მიზეზთა გამო ტფილისში არსებულ „ფრანგულ ლიკეს" („ლიცე ფრანსე") *) დღემდე ვერ მოუხერხებიათ.

ხებია თავისი უბრალო პროგრამა-გეგმის გამოქვეყნება. ამავე მიზეზთა გამო მრავალს განიცდის ჩვენი შკოლა და მასთან უმწეო ახალგაზდობა. ძველი გამოცემები ღირს 2.000—3.000 პროც. მეტი, ვიდრე ღირდა სულ 3 ოდე წლის წინად.

*) ლაიცეუმი შრიფტი არ მოიპოვება

ფრიად აიწია ფასმა, მოთხოვნილების და მიხედვით, ინგლისური ენის სახელმძღვანელოებზე. ასე, მაგ. ალექსანდროვის ლექსიკონი (С.П. Б. 1912) ინგლ.-რუსული ღირს 6.000 მან., П. Нурокъ ის „Практич. грамм. англ. яз." 1916, С.П. Б.—3.000 მ. ლ. სხ. (1917 წ. 2—1 მან. მაგიერ). ამ დღეებში აიკრძალა რესპუბლიკის საზღვრებიდან რუსულ-ქართული და სხ. (გარდა სომხურ-თათრულის) გამოცემათა გატანა, ალბად წიგნის სასურველ რაოდენობის უქონლობ. გამო, მაგრამ ასეთი ხერხი ვერაფერს შემატებს რესპუბლიკას. საჭირო საქმეს. მოწესრიგება, შესაფერი ყურადღება სტამბის ტექნიკის განვითარებისადმი, მიწოდენა ქაღალდისა გამომცემელთათვის, ზრუნვა მინიმალურ ფასებში ქაღალდის უცხოეთიდან შემოტანაზე, წაქეზება ინიციატორთა ასეთ საქმეში და მრავალი სხ. უფრო რეალური ზომები, ვიდრე კერძო საკუთრების შეზღუდვა, მისი უარყოფა წიგნზედაც კი, რომელიც პატრონისთვის რამე ფუფუნების საგანს არ წარმოადგენ, აუცილებელი, ზოგჯერ სათ ყვანებელი, საკულტურო საგანია და მაძანდამე, ღირსია მეტი პატივისა და აგრეთვე სრული თავისუფლებისა...

როგორ გინდათ რომ ქართველმა „ვ.—ტყ;"-ზე ხელი აღოს და, ვსთქვათ უცხოეთში მიმავალი,—ხელცარიელი გ-ისტუმროთ!

მეტი ყურადღება წარმოებისადმი, განვითარება ტექნიკისა, გაადვილება საგამომცემლო პირობებისა—აი რა არის დღეს ამ დარგში უსაჭიროესი!

შ. ვ. ომომხილველი.

აფხაზეთის დელეგაცია.

ნოემბრის 6 ს თბილისში ჩამოვიდა აფხაზეთის სახალხო საბჭოს დელეგაცია. რომელიც შესდგება შემდეგი პირებისაგან: დელეგაციისა და აფხაზთა სახალხო საბჭოს თავმჯდომარე ვარ. შერვაშიძე; (დამოუკიდებელნი) მ. ბურულავა, მ. ტარნავა, მ. ცაგურია, მენშევიკებიდან: აქიმი ფაშალიდი, ვ. გურჯუა, მ. უბირია, დ. ზახაროვი.

დელეგაციის მიზანია საქართველოს დამფუძნებელ კრებასთან ერთად აფხაზეთის კონსტიტუციის საბოლოოდ გამორკვევა. დელეგაციამ უკვე წარუდგინა განცხადება დამფუძნებელი კრების პრეზიდიუმს ინტერპარტიულ კომის ის შედგენის შესახებ კონსტიტუციის პროექტის შესამუშავებლად. აფხაზეთის სახალხო საბჭოს მიერ შემუშავებული და მუღებული კონსტიტუციის პროექტი დელეგაციამ თან ჩამოიტანა საბჭოს ფრაქციები ვერ შეთანხმდენ მხოლოდ ორ საკითხში: მიწისა და საარჩო პოლიტიკის საკითხში.

ერ. დემ. პარტ. მთავარ. კომ. ცნობები.

ს. ყვარელი.

ნოემბრის პირველ რიცხვებში ს. ყვარელში (თელავის მაზრა) შესდგა ერ. დემ. პარტ. სათემო კომიტეტი შემდეგი შემადგენლობით: 1. ვას. ხარებაშვილი (თავმჯდ.) 2. გიორგ. ჭამკვეტაძე, 3. ფრ. ჭიბოშვილი (თავმ. ამხ.), 4. იას. რუსიშვილი, 5. ვანო ჯაფარიძე (მდივანი), 6. ს. აბულაძე და 7. ნადია ზაუტაშვილი (ხაზინადარი).

ახალი ამბები.

სამინისტროებში.

— შინაგან საქმეთა სამინისტროში. შინაგან საქმეთა სამინისტრომ ამ დღეებში მიიღო ცნობა, რომ ფოილოს ხიდთან ჩრდილოეთ კავკასიის, ბაქოს და სხვა ადგილებიდან ლტოლვილი სომხები მოვიდოო. ეს ტრანსპორტი სომხეთში ამბების დატრიალების გამო ღროებით დააკავეს. ლტოლვილთა მდგომარეობის გასაცნობად ფოილოს ხიდთან გაგზავნეს შინაგან საქმეთა სამინისტროს ადმინისტრაციის ინსპექტორი ქარცივაძე. ქარცივაძის მოხსენების შემდეგ შინაგან საქმეთა მინისტრმა ნოემბრის 8 ლტოლვილებს ნება დართო საქართველოთი სომხეთში გამგზავრებისა.

— სახალხო განათლების სამინისტროში. საშუალო ტექნიკურ სასწავლებელთა მთავარი გამგე მ. ი. თაქაიშვილი სახალხო განათლების მინისტრის მინდობილობით მიემგზავრება ქუთაისს, ბორჯომს და სურამს. მისი მიზანია საშუალო, საერთო განათლების და პროფესიონალურ ტექნიკურ შკოლების რევიზია და გაცნობა.

— ერობათა კავშირი. ერობათა კავშირის სტატისტიკურმა განყოფილებამ მთავრობის, საზოგადოებრივი და კერძო დაწესებულებათაგან სხვა და სხვა გაცემული საქონლის დიაგრამმა დაამუშავა. 6 თვის განმავლობაში სულ გაცემულა 53,707.090 მან. ღირებული საქონელი, მათ რიცხვში საერობო და წესებულებებისათვის მიეცია 37, 7 პროც. მთავრობის დაწესებულებისათვის

სტიკური განყოფილება აღნიშნავს, რომ კერძო პირთათვის ძლიერ მცირე საქონელი მიუციათ.

სხვა და სხვა

— პროვინციაში. სოხუმი. (საკუთ. კორეს.) დამთავრდა ყრილობა აფხაზეთში აგრალურ რეფორმის გამტარებელ მუშაკებისა. ყრილობაზე გამოირკვა, რომ რაფორმის პირველი ნაწილი, რომელიც მიწის კონფისკაციაში გამოიხატება, კარგად ჩატარებულა. გამომუშავდა გეგმა მიწის ღარიბსა და უმიწო გლეხების შორის დაყოფისა. ყრილობამ გამოთქვა სურვილი, აგრარულ რეფორმის გატარების სფეროში მომუშავეთა მატერიალურ მდგომარეობის გაუმჯობესების შესახებ.

— ბორჩალის გაემგზავრა აფხაზეთის სახალხო საბჭოს დელეგაცია. დელეგაციის მიზანია მთავრობასთან მოლაპარაკება აფხაზეთის კონსტიტუციის შესახებ.

— აფხაზეთის კომისარიატის მიწად მოქმედების განყოფილებამ სოხუმში გახსნა სასოფლო სამეურნეო შკოლა.

— პურის შესყიდვა. მომარაგების სამინისტრომ ბათომში შეისყიდა 47 ათასი ფუთი თეთრი პურის ფქვილი. ამ ფქვილიდან 8000 ფუთი უკვე გამოიგზავნა ობილისს.

— ბორჩალოელ მოქმედებისთან ბრძოლა. რკინის გზის სასურსათო კომიტეტმა განუცხადა თავის წევრებს, რომ ის პირნი, რომელიც შენიშნულ იქნებიან

ხოვნილ იქნებიან სამსახურიდანო. რეგიზორ ინსტრუქტორებს დაევალათ გაძლიერონ თვალყურის დევნება და თუ ვინმეს ასეთ დანაშაულობაში შენიშვნენ დაუყონებლივ სასურსათო კომიტეტს აცნობონ.

— ეროვნული მუზეუმში. ეროვნულმა მუზეუმმა გამოუშვა სატურინის ნაშრომის მეორე ტომი კავკასიის ძეძო მწოვარ ცხოველთა შესახებ. ნაშრომებს თანდართული აქვს 34 სურათა.

— სავაჭრო სამრეწველო პალატაში. სავაჭრო სამრეწველო პალატამ მიმართა ფინანსთა და ვაჭრობა მრეწველობის სამინისტროს შუამდგომლობით დართოს მას ნება უცხო ვალიუტაზე არსებულ კურსის გამოქვეყნებისა, მანამ, სანამ, არ იქნება დამტკიცებული საფონდო ბირჟის წესდება და იგი გახსნილი არ იქნება. პალატა თავის შუამდგომლობას ასაბუთებს მით, რომ მათ ხშირად მიმართვენ საზოგადოებრივი დაწესებულებანი, სავაჭრო ფირმები და უცხოელთა მისიები თხოვნით აცნობონ მათ ვალიუტაზე არსებული ოფიციალური კურსიო, ამ კვირის ბოლოში ევროპაში მიემგზავრება სავაჭრო სამრეწველო პალატის კომიტეტის წევრი გაბაშვილი. მისი მიზანია ევროპის ბაზრებთან დაახლოვება და ეკონომიურ მდგომარეობის გაცნობა.

— სავაჭრო სამრეწველო პალატამ ბათომის პალატას მიმართა თხოვნით დაუყონებლივ აცნობონ მას სიბათომში და მის ოლქში მყოფ ვაჭართა და მრეწველთა რათა ისინი შეტანილ იქმნენ პალატის მიერ შედგენილ რესპუბლიკის ვაჭრების და მრეწველების სიაში.

— სავაჭრო სამრეწველო პალატამ გამოუშვა ბიულეტენი ბაზრის ფასებისა ნოემბრის 5. ამ ბიულეტენიდან აშკარავდება რომ შედარებით 29 ოქტომბერს არსებულ ბაზრის ფასებთან, ფასები შემდეგ ნაირად შეცვლილა: კახეთის პური გაძვირებულა 200 მანეთით, სიმინდის ფასი შეუცვლელად დარჩენილა, გირვანქა თაფლი გაძვირებულა 20 მანეთით, გირვანქა ლიკანის ყავისა გაიაფებულია 50 მანეთით, დაუკლია ფასი აგრეთვე გაუწმენდელ მატყლს.

— ქალაქის საქმეები. ქალაქის საბჭოს სამხედრო განყოფილება აცხადებს, რომ იმ პირებს რომლებიც ნამდვილ სამსახურში ითვლებიან და აგრეთვე 1888, 1889, 1894, და 1895 წლების სათადარიგო ჯარისკაცებს, რომლებიც გაშვებულნი არიან შვებულებაში სხვა და სხვა დროით. საგანგებო განკარგულების გამოცემამდი შვებულების გაგრძელების უფლება ეძლევათო.

— ფოსტა ტელეგრაფის სამმართველოში. სოფელ ზანაში (ზუგდიდის მაზრაში) გაიხსნა ფოსტა ტელეგრაფის განყოფილება. კორესპოდენციების გაცვლა გამოცვლას აწარმოებს ხობის ფოსტა ტელეგრაფის განყოფილება, რომელიც ზანადან 9 ვერსის მანძილზე იმყოფება.

— შავი ქვის მრეწველობა. „ჩემო"მ გადასწყვიტა მისცეს სესხად 4 წლის ვადით 10 მილ. მან. ფოთის გადამტვირთავთა პროფესიონალურ კავშირს მუშების სახლის ასაშენებლად.

— „ჩემო"მ პრინციპიალურად გადასწყვიტა მისცეს ჭიათურუს დრამატიულ საზოგადოებას 1 მილ. მან. თეატრის შესაკეთებლად.

— უცხოეთის შავი ქვის მრეწველობის დიდმა ფირმამ, მანასიემ შეიტანა „ჩემო"ში განცხადება, რომელშიაც გამოთქმულია სურვილი „ჩემო"ს წევრად შესვლისა.

— შავი ქვის მრეწველობის ფირმებმა, რომლებიც „ჩემო"ში შედიან ბავშვთა და დედათა დამცველ საზოგადოებას 2 მილ. მან. შესწირეს.

— ოქტომბრის განმავლობაში საქართველოდან ინგლისში 10. 800 ტონი გაუტანიათ.

— ჯ ნმრთელობის დეპარტამენტში. ჯ ნმრთელობის დეპარტამენტის მიერ დეპარტამენტის დირექტორის ს. დ. ჯაფარიძის ინიციატივით მალიარიასთან საბრძოლ ველად ექსპედიცია არის გაგზავნილა. ექსპედიციას ექიმი ს. კანდელაკი მეთაურობს. წვიმიან შემოდგომის გამო ექსპედიციის წევრებს ძლიერ მძიმე პირობებში უხდებათ მუშაობა. ექსპედიცია დადის სოფლებში და სინჯავს მცხოვრებლებს. ამასთანავე მუშაობენ სხვა კონკრეტულ ზომებისა, რომლებიც ...ციებ-ცხელებიან ადგილის გაჯანმრთელებისაკენ არის მემართული.

— ეროვნული მუზეუმი. ეროვნული მუზეუმის დირექტორი ს. ყიდიანი დასავლეთ საქართველოდან დაბრუნდა და თავის მოვალეობის აღსრულებას შეუდგა.

— ქართული დრამის დირექცია გვთხოვს გამოვაცხადოთ, რომ პირველი წარმოდგენა „ოტელოსი" დაღვიანდა ტექნიკურ დაბრკოლებათა გამო. მიღებულია ზომები, რომ დღეს და მომავალში წარმოდგენა გაცილებით უფრო ადრე გათავდეს.

მცოდნე პირთა შუამდგომლობა.

იმ უამრავ მუქთა-ხორათა და სპეკულიანტთა შორის, რომლებიც წურბელასავით დახვევია თბილისს და სისხლსა სწოვენ ჩვენს რესპუბლიკას, იმ ათასი ჯურისა და გულისთქმის უცხოელთა შორის, რომლებიც თავისის სიტყვითა, თუ საქმით ხელს უშლიან ჩვენი ქვეყნის აყვავებასა და აღორძინებას,—ანთებული სანთელიყოთ ერჩევიან ის უცხოელნი, რომლებიც მთელი ...

ხელმწიფო ეკონომიურად და მთელი ...ვისი გამოცდილება მოახმარონ ნორ-ჩი რესპუბლიკის გაძლიერებას ქონებრივად და გონებრივად. ამათ რიცხვს ეკუთვნიან უკრაინის მოქალაქე, ნასწავლი აგრონომი ნ. გ. პანჩენკო და რუმინეთის მოქალაქე ლ. ფ. შვარცი, რომელთაც ამ დღეებში ვრცელი მოხსენება წარუდგინეს საქართველოს მთავრობას იმ ზომების შესახებ, რომლებიც ჩვენს ქვეყანას ეკონომიურად გაძლიერებას უქადიან.

აღწერავენ რა მიზეზებს დღევანდელ ეკონომიურ კრიზისისას, ამ კრიზისის თავიდან ასაცილებლად დახასიელებულნი პირნი სთხოვენ მთავრობის, ისარგებლონ მათი ხანგრძლივი გამოცდილებით, ცოდნით და საქართველოსადმი სიყვარულით და ნება მიეცეთ ...ათ შემოზიდონ საზღვარ გარეთიდან:

1) საწარმოო იარაღები, ნამეტნავად სამეურნეო იარაღები.

2) გასწავლ. შუამდგომლობა უცხო კაპიტალისტებმ. წინაშე მათი კაპიტალების მოსაზიდავად საქართველოში

3) გამოჩენონ კერძო თანაგრძნობა იმდენად, რამდენადაც ეს ხელ-საყრელი იქნება საქართველოს სახელმწიფოისათვის.

ბ-ნ პანჩენკოსა და შვარცს დიდი ნაცნობობა და დამოკიდებულება ჰქონიათ სამზღვარ გარეთელ და ამერიკის კაპიტალისტებთან და დიდ გავლენებსაც იძლევიან ახლო დროში პირნათლად შესრულონ მთავრობის დავალებანი—არა მარტო თავისით, არამედ თვით საქართველოს მთავრობის მიერ დანიშნულ აგენტის კანტროლისა და ზედამხედველობის ყაიდის ქვეშ...

ამ არეულობისა და ეკონომიურად არეულ დროის, რომელსაც განიცდის დღეს საქართველო, იმ უკაცობისას ასე რომ ვგრძნობთ დღეს,—ყოველი წინადადება მცოდნე და გამოცდილი პირებისა დიდი ყურადღების ღირსია და იმედი გვაქვს ჩვენ, მთავრობა არ უგულებელ ჰყოფს მოხსენებას ზემოდ დასახელებულ პირთა და საქმეროებისა მეგრ ხელ შეუწყობს მათ კეთილ განზრახვებს, ისარგებლებს მათ წინადადებით და მით ცოტათი მაინც შემუშუქებს ჩვენს გაჭირვებულ ცხოვრებას.

ი. ე.

ტრაპეზუნდის ქრონიკა.

— ქემალისტებს განზრახვა აქვთ რითაც არ უნდა დაუჯდეთ გამარჯვებით დაამთავრონ ოპერაციები სომხეთის წინააღმდეგ. ასეთი გადაწყვეტილება ქემალისტებისა უფრო იმით აიხსნება, რომ სხვა მიმართულებით მათ ჯერ ვერაფერს მიაღწიეს გადამწყვეტ მნიშვნელობის, და სცდილობენ სომხეთში გამარჯვებით საერთო გამაგრებას.

— ტრაპიზონის ბერძნები ამბობენ, რომ ქემალს რამდენიმე ქართველი ოფიცერი ყავს დატყვევებული, რომელიც მას სხვა და სხვა ადგილებში დაუჭერია, როცა ისინი სამშობლოში ბრუნდებოდენო.

— ქემალ ფაშამ აკრძალა სამხედრო ტერიტორიაზე ბერძნულ გაზეთების გავრცელება.

— ქემალისტების მომხრეები ამბობენ, რომ ბათომის ოლქთან მუდმივი კავშირი აქვს ქემალის ჯარს და სომხეთთან ბრძოლის დამთავრების შემდეგ მან უნდა გამოარკვიოს როგორ უნდა იქმნას დამოკიდებულება ამ ოლქთან მომავალშიო.

— ოსმალებს გადაწყვეტილი აქვთ სომხეთის სრული დამორჩილება. ისინი ამბობენ, სომხეთის გადალახვით ჩვენ დიდ ძალ საომარ მასალას მივიღებთ ბოლშევიკებისაგანო.

— ტრაპიზონში ხმები გავრცელდა, რომ ამ მოკლე ხანში ვრანგელის ესკადრა ესვრის ანატოლიის სანაპიროებს.

ბათომის ქრონიკა.

— ინგლისელი ტყვეების გამგზავრება. ბაქოდან თბილისში ჩამოვიდა ინგლისელი ტყვეები, რომელნიც ნოემბრის 9 ს ღამის 12 საათზე უნდა ბათომისკენ წასულიყვნენ, მაგრამ რადგანაც ბათომიდან საზღვარგარეგან მიმავალი გემი უკვე მზად იყო პოლკ. სტოკსმა გამოითხოვა საგანგებო მატარებელი და სასწრაფოდ თან წაიყვანა ტყვე ინგლისელები, მატარებელს გაჰყვა სადურის უფროსის თანაშემწე ი. ზ. ცომაია.

— სიმართლეს მოკლებულ ცნობების გამო, რომელიც „ანკონა"ს შესახებ გავრცელდა გემის კაპიტანმა კაფი ლომ ბათომის სავაჭრო ნავთ-სადგურის გამგეს სპრინკველს პრესაში გამოსაქვეყნებლად ოფიციალურად შემდეგი განუცხადა: გემი „ანკონა" იტალიის სახაზინო რკინიგზებს ეკუთვნის და დატვირთულია საქართველოს კუთვნილ საქონლითო. ეს გემი ბათომამდი არავის არ გაუჩერებია, თუმცა გზაში მას ხედებოდნენ მოკავშირეთა სამხედრო გემები. „ანკონა" ყოველგვარ ძალდატანების გარეშე შემოვიდა ნავთსადგურში და თანახმად არსებულ წესებისა, განსაზღვრულ დროის გასვლის შემდეგ გაჩერდა იმ ადგილას, სადაც შეიძლებოდა მისი გადმოტვირთვა. ფირმის წარმომადგენელები, რომლებმაც დატვირთვეს „ანკონა" უკვე ასრულებენ მოლაპარაკებას იმ საქონლის ფასების შესახებ, რომლებიც საქართველოს ესაჭიროება. გემის გადმოტვირთვა უახლოეს დროში დაიწყება. ბოროტი ხმები იმის შესახებ, თითქოს ეს საქონელი საბჭოთა რუსეთისათვის ყოფილიყოს გაგზავნილი, მოკლებულია ყოველგვარ სიმართლეს. ფირმის და გემის ადმინისტრაციის წარმომადგენელებმა მიმართეს სპრინკველს შუამდგომლობით, რომ მას უარეყო სიმართლეს მოკლებული ცნობები.

ს. დ. ს.

წერილი რედაქციის მიმართ.

ბ, ლ. სარიელს!

უღრმესი აოშფოთება მაგრძნობინა იმ ცნობამ სენაკის კოოპერატივის „ხალხის სიმაგრის" მოქმედების შესახებ, რომელიც თქვენს წერილში იყო მოყვანილი.

განა შეიძლება მოწაფე დასჯილ იქნეთ იმისთვის, რომ მისი რწმენა ვერ ეთანხმება სენაკელ კოოპერატორების გაყინულ ბეკუას?

უმორჩილესად გთხოვთ მიიღოთ ჩემგან სენაკის გიმნაზიის პედაგოგიურ საბჭოს გადასაცემათ, რომ ის სტიპენდია, რომელიც კოოპერატივმა „ხალხის სიმაგრემ" წართვა მოწაფე წერეთელს, მისთვის რომ იგი სოციალისტი არ არის, ჩემგან დაენიშნება ხსენებულ მოწაფეს, რომელსაც შეუძლია ძიღოს იგი ყოველთვურად იმ მისამართით, რომელსაც გიმნაზიის პედაგოგიური საბჭო მაცნობებს.

დავით კალანდაძე.

პროფესიული ცხოვრება.

ნოემბრის 7, ს. დავდარიანის თავმჯდომარეობით შესდგა გაერთიანებული სხდომა ცენტრალურ საბჭოს აღმასრულებელ კომიტეტსა და პროფესიონალურ კავშირების ადგილობრივ საბჭოს სეკრეტარიატისა. განიხილეს საკითხი შრომის ბირჟის მოწყობის და მმართველობის შესახებ. ს. ზარეცკაიამ გააკეთა მოკლე მოხსენება იმ კომისიის მუშაობის შესახებ, რომელსაც დავალებული ქონდა გასცნობოდა ტფილისის შრომის ბირჟის მიერ წარდგენილ წესებს შრომის ბირჟების შესახებ. ს. ზარეცკაიამ აღნიშნა, რომ შრომის ბირჟა უნდა იქნეს მუნიციპალური დაწესებულება და მას უნდა განაგებდეს პარიტეტულ ნიადაგზე არჩეული კომიტეტი. კომისიის მეორე წევრის ბერიშვილის აზრით შრომის ბირჟა უნდა იქნეს მხოლოდ მშრომელთა ნების გამოხატველი და უნდა დაარსდეს არა მუნიციპალიტეტებთან, არამედ პროფეს. კავშირებთან. საკითხის გარჩევის შემდეგ თათბირმა დაადგინა: 1) შრომის ბირჟა

ბოლო ამბავი.

მდგომარეობა სომხეთში.

გუმბრში.

უკანასკნელ ცობით, რომელიც სომხეთის მისიამ გუშინ მიიღო ერევნიდან მდგომარეობა გუმბრში ასეთია ჯარები და გუმბრიდან 10 ვერსის მანძილზე არიან გაჩერებულნი. მთელი სამოქალაქო მართვა გამგეობა გადასულა ქალაქის მოურავის ხელში, რომელიც აღჭურვილია გენ. გუბენატორის უფლებებით. წინანდელი ქალაქის მოურავი ლეონიანი გაქცეულა: სომხეთის მთავრობას ქალაქის მოურავად დაუნიშნავს ლეონ სარქისიანი, რომელსაც წინანდელ, ოსმალთა მეორე თავდასხმის დროს დიდი ლოიალობა გაუწევია იგი ყოფილი რედაქტორია თბილისის ცნობილ ჟურნალ „მურჩისა."

ნეიტრალური ზონა და სომხეთი

საქართველოს მთავრობის გადაწყვეტილებაზე, შესახებ სომხეთის ნეიტრალურ ზონის სომხეთის ნაწილის ქართველი ჯარების მიერ დაკავების შესაეებ, გამოთქმულია სურვილი რომ საქართველოს მთავრობა არ დაუშვებს ისარგებლოს სომხეთის დღევანდელ მდგომარეობით. და არ შეეხება სომხეთის ნაწილსა და ნეიტრალურ ზონას.

მდგომარეობა ფრონტზე.

სომხეთის მისიის ცნობით ამ ჟამად მთელ ფრონტზე 20 ათას ჯარის კაცი უყენიათ ოსმალებს.

სომხეთ—ოსმალეთის მოლაპარაკება.

სომხეთის მისიას ცნობა აქვს მხოლოდ რომ მოლაპარაკება სწარმოებს ანგორისა და სომხის სარდლობის შორის მაგრამ სად და რა ალაგას ეს არ უწყის.

ოსმალ—სომეხთა კონფერენცია.

სომხეთის მთავრობამ თანხმობა გამოაცხადა, რომ ბაქოში შესდგეს სომეხ ოსმალთა კონფერენცია რომელიც გადასწყვეტს ყველა სადაო საკითხებს. კონფერენციაზე გაგზავნ დელეგაციის თავმჯდომარედ დაინიშნა სომხეთის დიპლომატიური წარმომადგენელი ადერ

იქნეს მუნიციპალური. 2) შრომის ბირჟას განაგებდეს პარიტეტულ ნიადაგზე შემდგარი კომიტეტი, რომლებშიაც შევლენ: მუშათა, ქალაქთა, ერობათა და კერძო წარმოებათა წარმომადგენელები. თავმჯდომარეს არჩევს ბირჟის კომიტეტი, შეუთანხმებლობის დროს კი შრომის სამინისტრო. ბირჟის კომიტეტი თავის მოქმედებაში ავტონომიურია. ადგილობრივ თვითმართველობებს შეუძლიათ კონტროლი გაუწიონ ბირჟის ფულის ანგარიშს. ამასთანავე განიხილეს ერთ ერთი მუხლი შრომის ხელშეკრულების კანონისა, რომელიც ეძლევა საშვალებას სახელმწიფო და საზოგადოებრივ ორგანიზაციებს მიიღონ მოსამსახურენი შრომის ბირჟის გარეშე. განიხილა რა ეს საკითხი თათბირმა სურვილი გამოსთქვა ამ მუხლის შეცვლის შესახებ. ცენტრალურ შრომის ბირჟის მოწყობის საკითხი შემდეგ სხდომისათვის გადაიდგა.

(ს. დ. ს.)

ქალაქთა კავშირი.

ქალაქთა კავშირის კომიტეტის სხდომაზე, რომელიც ელიავას თავმჯდომარეობით შესდგა, მოისმინეს მოხსენებანი ტენიკური და სატყეო განყოფილებათა მოქმედების შესახებ. სატყეო განყოფიბამ თავის მოხსენებაში აღნიშნა, რომ გაითვალისწინა რა მან მოსალოდნელი შეშის კრიზისი, მიმართა ყველა დაწესებულებას შეეტანათ ავანსად ყოველ საჟენზე 1000 მან. შეშის დასამზადებლად ბევრი გამოეხმაურა ამ წინადადებას, მაგრამ უდიდესი წარმოებანი გაჩუმდე. ან და უარი განაცხადეს, ამიტომ ჩვენ იძულებული ვიყავით შევდგომოდით მუშაობას და [გვემუშავა ისე, რამდენადაც ამას ნებას ბაკუთარი, საშუალებანი გვაძლევდა. მთავარი ყურადღება მივაქციეთ ყარაიაზის რაიონს მაგრამ აქ მძვინვარე ცივ-ცხელება ამშინებდა მუშებს და მხოლოდ ახლა მივიღეთ ნებართვა ნეიტრალურ ზონიდან სომეხ მუშების გამოყვანისა, რომლებიც უფრო მიჩვეულნი არიან აქ მუშაობას. შეშა დამზადებულია, მაგრამ წვიმის გამო მისი გამოტანა გაძნელდა. ხულ 7,000 კუბიკური საჟენი არის დამზადებული, აქედან 3,000 კუბიკური საჟენი მუშათა მაგიდას ეკუთვნის. მოხსენებაში სხვათა შორის აღნიშნულია, რომ ქალაქთა კავშირს თავის წარმოების გასაფართოებლად მთავრობიდან 13 მილ. მან. სესხი მიეცა. მოხსენების შემდეგ დამატებითი განმარტებით გამოვიდა ნ. ელიავა, რომელმაც აღნიშნა რომ ქალაქთა კავშირი შეშის დამზადების საქმეში ყოველგვარი საყველურებისაგან განთავისუფლებული უნდა იყვესო. შეშა ანგარიშზე არის აღებული შრომის სამინისტროს მიერ. მთავარმა კომიტეტმა დაადგინა: შეიღოს მოხსენება ცნობად. შემდეგ კომიტეტის წევრმა ფალიევმა კომეტიციულ განყოფილების შესახებ გააკეთა მოხსენება. მოხსენებაში აღნიშნულია განყოფილების კრიტიკული მდგომარეობა, რაც გამოიწვია საბრუნავ თანხის უქონლობის გამო სავაჭრო ოპერაციების შემცირებამ, ვალიუტის კურსის აწევამ და სხვამ. მომხსენებელი შეეხო აგრეთვე სატრანზიტო ოპერაციების შედეგებს. ამ ოპერაციებმა

მარქსისტული სოციალიზმის პრინციპა.

(პრესის მიმდინარე კამითთან დაკავშირებით).

სოციალისტური თვალსაზრისით, თანამედროვე ცხოვრება, კერძო საკუთრების პრინციპზე დამყარებული, აუცილებლათ დაუთმობს ადგილს, უმჯობესს, უფრო სამართლიან და საღ საზოგადოებრივ ურთიერთობას, სადაც სრული თანხმობა, სოციალური ჰარმონია იქნება გამოფიტული: ეხლანდელ უსწორ მასწორ, ხალხის უმრავლესობის ექსპლუატაციაზე დამყარებულ წესწყობილებას უთუოთ უნდა მოეღოს ბოლო და მის ნაცვლად აშენდეს განახლებული, ყოველგვარ შუღლსა და ჭიშპრობას მოკლებული საზოგადოებრივი ურთიერთობა.

მარქსისტული სოციალიზმის შეხედულობით, საზოგადოებრივი ცხოვრების ამნაირი პროგნოზი (მომავლის განსჯვრეტა) თვით დღევანდელი ეკონომიური ვითარების ტენდენციით არის ნაკარნახევი; მარქსის აზრით თანამედროვე კაპიტალისტური საზოგადოების ვითარება თანდათან იმისთანა მიმართულებას ღებულობს, რომ იგი, აუცილებლათ, კატასტროფით, თავის თავის უარყოფით უნდა დასრულდეს.

აბა, დაკვირდით დღევანდელ, კაპიტალისტური ზრდა-განვითარების მხრივ, მაღალ საფეხურზე მდგომ მოწინავე ქვეყნებს, როგორი სისწრაფით მუშავდება იქ ის პირობები, რომელიც ბოლო უნდა მოუღოს ეხლანდელ მიუწერელ სოციალ-ეკონომიურ ცხოვრებას და ახალი, სოციალისტურ საფუძველზე აგებული საზოგადოებრივი ურთიერთობა უნდა წარმოშვას.

ყოველ იქეს გარეშე, რომ კლასთა ბრძოლა და ანტაგონიზმი წინათაც არ სებობდა. განსხვავება მხოლოდ ისა არის, რომ წინანდელ ხანაში საზოგადოების დიბჩავებული ნაწილი, მშრომელი ხალხი, უფრო მეტის მოთმინებით, უპროტესტოთ, იტანდა ჩაგვრა-შევიწროებას და დამცირებას, რადგან არსებული სოციალური წყობილება, მაშინდელი შეგნებით, ერთ-ერთ ბუნებრივ, ბუნებისგან ბოძებულ, ადამიანთა ურთიერთობა ეგონა. ეხლა ეს ასეთი აზრი ბევრ ადამიანს, ბევრ ადგილას, ეს ეგონა, ეს ეგონა, ეს ეგონა